

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI CLUJ-NAPOCA
FACULTATEA DE PSIHOLOGIE ȘI ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI
ȘCOALA DOCTORALĂ „EDUCAȚIE, REFLECȚIE, DEZVOLTARE”

REZUMATUL EXTINS AL TEZEI DE DOCTORAT

Modalități de consolidare a parteneriatului educațional școală-familie în ciclul primar.

Aplicații pe baza teoriei inteligențelor multiple

Conducător științific,

Prof. univ. dr. Mușata Bocoș

Doctorand,

Pancu (căs. Marin) Diana-Crina

Cluj-Napoca

2018

CUPRINS

ARGUMENT	12
Capitolul I. PARTENERIATUL EDUCAȚIONAL ȘCOALĂ-FAMILIE ÎN CICLUL PRIMAR. PERSPECTIVE TEORETICE, LEGISLATIVE ȘI ACȚIONALE	14
I.1. Delimitări conceptuale	14
I.2. Parteneriatul educațional școală-familie. Repere legislative	17
I.2.1. Cadrul legislativ internațional	18
I.2.2. Cadrul legislativ național	27
I.3. Modele și teorii referitoare la funcționarea parteneriatelor educaționale școală-familie.....	37
I.3.1. Teoria intersecției sferelor de influență	38
I.3.2. Modelul dezvoltării școlare	40
I.3.3. Teoria expectanță-valoare	41
I.3.4. Modelul implicării parentale	42
I.4. Implicarea familiei în educația copiilor – factor care asigură reușita parteneriatului școală-familie	43
I.5. Rolul comunicării eficiente în procesul de consolidare a parteneriatului școală-familie.....	48
I.6. Strategii de consolidare a parteneriatului educațional școală-familie. Oportunități și obstacole.....	57
I.6.1. Întâlnirile colective cu părinții/Ședințele cu părinții	59
I.6.2. Consultațiile sau întâlnirile individuale părinte-profesor	61
I.6.3. Buletinele/scrisorile informative adresate părinților	62
I.5.4. Caietele/jurnalele de corespondență profesor-părinte	63
I.6.5. Asistența părinților la activitățile școlare și extrașcolare	63
I.6.6. Activități pe bază de voluntariat.....	64
I.6.7. Vizitele la domiciliu	65
I.6.8. Inițiative și realizări în asociațiile de părinți	65
Capitolul II. TEORIA INTELIGENȚELOR MULTIPLE (TIM). ESENȚĂ, RELEVANȚĂ ȘI SEMNIFICAȚII PSIHOPEDAGOGICE.....	69
II.1. Inteligența umană - un concept dinamic și evolutiv. Aspecte generale.....	69
II.2. Teoria inteligențelor multiple. Fundamente teoretice.....	70
II.2.1. Inteligența lingvistică/verbală	73

II.2.2. Inteligența logico-matematică.....	78
II.2.3. Inteligența muzicală/ritmică.....	82
II.2.4. Inteligența vizual-spațială	85
II.2.5. Inteligența naturalistă.....	88
II.2.6. Inteligența corporal-kinestezică	92
II.2.7. Inteligența intrapersonală.....	95
II.2.8. Inteligența interpersonală.....	98
II.2.9. Inteligența existențială	101
II.3. Implicații educaționale ale valorificării teoriei inteligențelor multiple în învățământul primar românesc.....	102
Capitolul III. ATELIERE EDUCAȚIONALE PENTRU PĂRINȚI ȘI ELEVII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR ROMÂNESC (AE-PE). CONSIDERAȚII TEORETICE ȘI PRACTICE	106
III.1. Definiții, roluri și caracteristici ale atelierelor educaționale pentru părinți și elevi ..	106
III.2. Ateliere educaționale pentru părinți și elevi. Oportunități curriculare de realizare prin valorificarea teoriei inteligențelor multiple.....	113
III.2.1. Analiza curriculară a programelor școlare din învățământul primar	113
III.2.1.1. Analiza curriculară a programei școlare pentru disciplina „Comunicare în limba română”	118
III.2.1.2. Analiza curriculară a programei școlare pentru disciplina „Matematică și explorarea mediului”	120
III.2.1.3. Analiza curriculară a programei școlare pentru disciplina „Dezvoltare personală”	122
III.2.1.4. Analiza curriculară a programei școlare pentru disciplina „Muzică și mișcare”	125
III.2.1.5. Analiza curriculară a programei școlare pentru disciplina „Arte vizuale și abilități practice”.....	127
III.3. Profilul de inteligență al elevilor, factor favorizant în aplicarea strategiilor de intervenție personalizate din cadrul atelierelor educaționale pentru părinți și elevi (AE-PE).....	130
Capitolul IV. PREZENTAREA CERCETĂRII PEDAGOGICE CU TEMA „VALENȚELE ATELIERELOR EDUCAȚIONALE PENTRU PĂRINȚI ȘI ELEVII (AE-PE), ELABORATE PE BAZA PROFILURILOR DE INTELIGENȚĂ MIDAS™ ALE ELEVILOR DIN CICLUL PRIMAR, ASUPRA PARTENERIATELOR EDUCAȚIONALE ȘCOALĂ-FAMILIE”	132
IV.1. Coordonatele cercetării	132
IV.1.1. Problematika și designul cercetării.....	132

IV.1.2. Scopul și obiectivele cercetării.....	134
IV.1.3. Ipoteza și variabilele cercetării.....	135
IV.1.4. Perioada și locul de desfășurare	137
IV.1.5. Eșantionul de participanți.....	138
IV.1.6. Eșantionul de conținut.....	139
IV.1.7. Sistemul metodelor de cercetare utilizate.....	141
IV.2. Descrierea etapelor cercetării.....	146
IV.2.1. Etapa preexperimentală	147
IV.2.2. Etapa experimentului formativ	151
IV.2.3. Etapa postexperimentală.....	161
Capitolul V. PREZENTAREA, ANALIZA ȘI INTERPRETAREA REZULTATELOR OBTINUTE.....	162
V.1. Rezultate referitoare la gradul de implicare a familiei în educația copiilor (variabila dependentă 1)	162
V.1.1. Analiza și interpretarea datelor colectate în etapa preexperimentală	163
V.1.2. Rezultatele înregistrate în etapa postexperimentală	168
V.2. Rezultate referitoare la calitatea parteneriatului școală-familie (variabila dependentă 2).....	174
V.2.1. Analiza și interpretarea datelor colectate în etapa preexperimentală	174
V.2.2. Rezultate înregistrate în etapa postexperimentală	176
V.3. Rezultate referitoare la gradul de dezvoltare a inteligențelor multiple (variabila dependentă 3)	178
V.3.1. Analiza și interpretarea datelor colectate în etapa preexperimentală	179
V.3.2. Rezultate înregistrate în etapa postexperimentală	188
V.4. Concluzii referitoare la ipoteza cercetării	201
Capitolul VI. REZULTATELE STUDIILOR CONSTATATIVE ÎNTREPRINSE ÎN ETAPA PREEXPERIMENTALĂ ȘI ÎN ETAPA POSTEXPERIMENTALĂ A CERCETĂRII	202
VI.1. Viziunea părinților asupra modalităților prin care pot fi implementate ateliere pentru părinți și elevi. Anchetă pe bază de chestionar	202
VI.2. Viziunea cadrelor didactice asupra modalităților prin care pot fi implementate ateliere pentru părinți și elevi. Anchetă pe bază de chestionar	213
VI.3. Studiu cu privire la factorii care pot influența gradul de implicare a familiei în educația copiilor	219
VI.4. Studiu cu privire la tipurile de inteligențe dominante ale elevilor de clasă pregătitoare.....	230

VI.5. Studiu cu privire la impactul unei implicări parentale ridicate în educația copiilor asupra gradului de dezvoltare a inteligențelor multiple ale acestora	241
VI.6. Studiu cu privire la efectele mesajelor scrise adresate părinților, referitoare la profilul de inteligență al elevilor	247
VI.7. Viziunea directorilor școlari asupra strategiilor aplicabile la debutul școlarității mici, pentru a consolida parteneriatul școală-familie. Anchetă pe bază de chestionar	253
Capitolul VII. PREZENTAREA CERCETĂRII PEDAGOGICE REALIZATE ÎN ANUL ȘCOLAR 2017-2018, PRIN VALORIFICAREA TEHNICII ROTAȚIEI FACTORILOR .	264
VII.1. Coordonatele cercetării	264
VII.2. Rezultate cu privire la variabila dependentă 1	269
VII.3. Rezultate cu privire la variabila dependentă 2	274
VII.4. Rezultate cu privire la variabila dependentă 3	277
VII.5. Concluzii și discuții.....	291
Capitolul VIII. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI EDUCAȚIONALE ȘI MANAGERIALE	293
VIII.1. Concluziile cercetării.....	293
VIII.2. Limitele cercetării.....	298
VIII.3. Direcții viitoare de investigație	298
VIII.4. Recomandări educaționale	299
BIBLIOGRAFIE.....	303
ANEXE.....	322
Anexa nr. 1	322
Anexa nr. 2	324
Anexa nr. 3	326
Anexa nr. 4	327
Anexa nr. 5	328
Anexa nr. 6	329
Anexa nr. 7	330
Anexa nr. 8	331
Anexa nr. 9	336
Anexa nr. 10	337
Anexa nr. 11	338
Anexa nr. 12	340
Anexa nr. 13	341

Anexa nr. 14	344
Anexa nr. 15	349
Anexa nr. 16	357
Anexa nr. 17	358
Anexa nr. 18	361
Anexa nr. 19	362
Anexa nr. 20	364
Anexa nr. 22	371
Anexa nr. 23	373
Anexa nr. 24	375
Anexa nr. 25	377
Anexa nr. 26	379
Anexa nr. 27	381
Anexa nr. 28	383
Anexa nr. 29	385
Anexa nr. 30	389
Anexa nr. 30	390
Anexa nr. 32	391

CUVINTE ȘI SINTAGME CHEIE:

- parteneriat educațional;
- parteneriat școală-familie;
- teoria inteligențelor multiple;
- ateliere educaționale pentru părinți și elevi;
- implicare familială;
- învățământ centrat pe elev.

Teza de doctorat „**Modalități de consolidare a parteneriatului educațional școală-familie în ciclul primar. Aplicații pe baza teoriei inteligențelor multiple**” conține opt capitole. Capitolele I, II și III alcătuiesc partea teoretică a lucrării. Celelalte capitole alcătuiesc partea practic-aplicativă a lucrării și descriu demersurile de cercetare realizate de noi, în vederea identificării unor strategii optime de consolidare a parteneriatului școală-familie, aplicabile la debutul școlarității mici.

Capitolul I al acestei lucrări, „Parteneriatul educațional școală-familie în ciclul primar. Perspective teoretice, legislative și acționale”, cuprinde definirea unor termeni din sfera parteneriatelor educaționale, include analiza cadrului legislativ actual, descrie strategii optime prin care poate fi consolidat parteneriatul educațional școală-familie și prezintă modele și teorii referitoare la relația de colaborare care este necesar să se stabilească între părinți și cadre didactice.

Pentru a ne forma o viziune de ansamblu asupra factorilor care influențează semnificativ calitatea parteneriatului educațional școală-familie, am analizat unele dintre cele mai importante documente legislative naționale și internaționale, privind atribuțiile părinților și cadrelor didactice în procesul de educare a copiilor. Rezultatele obținute în urma realizării acestui studiu au fost prezentate în cadrul articolului „Legislative Framework concerning School-Family Partnership” (vezi Marin & Bocoș, 2018b, in press). Legea Educației Naționale nr. 1/2011 a preluat prevederile referitoare la obligațiile părinților de a asigura școlarizarea copiilor pe durata învățământului obligatoriu, cuprinse în versiunile anterioare ale legislației din domeniul educației naționale, și evidențiază rolul decisiv al unei implicări de înaltă calitate a familiei în educația copiilor. Cele mai importante documente legislative referitoare la parteneriatul școală-familie sunt enumerate în figura nr. 1.

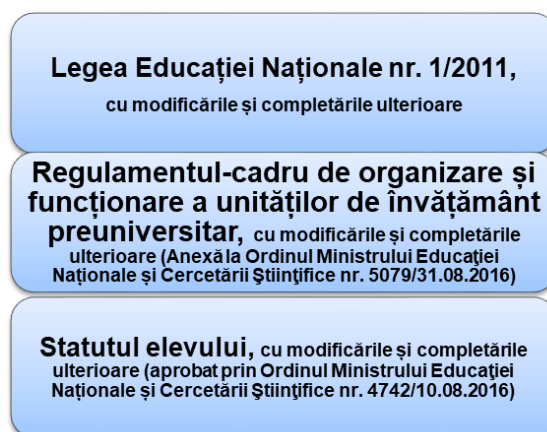

Figura nr. 1 *Documente legislative relevante cu privire la funcționarea parteneriatului școală-familie*

Toate instrumentele legislative consultate de noi stabilesc drepturile și responsabilitățile părinților în ceea ce privește îngrijirea, protecția și educația copiilor. Unele dintre responsabilitățile părinților nu au fost prezentate în mod direct, dar au fost deduse din conținutul prevederilor legislative prezentate. Deși unele dintre prevederi au fost abrogate, a fost analizat conținutul acestora, cu scopul de înțelege evoluția cadrului legislativ referitor la atribuțiile școlii și ale familiei în ceea ce privește dezvoltarea și educarea copiilor. Cadrul legislativ actual din țara noastră promovează realizarea drepturilor tuturor copiilor, facilitează

participarea părinților la procesul educațional și încurajează crearea unor parteneriate autentice între școală și familie.

Autorii teoriilor și modelelor prezentate în cadrul capitolului I propun viziuni diferite asupra procesului de consolidare a parteneriatelor școlare. Teoriile și modelele educaționale referitoare la problematica parteneriatelor educaționale școală-familie evidențiază strategii eficiente de acțiune, pentru optimizarea colaborării dintre părinți și cadre didactice (vezi figura nr. 2).

Figura nr. 2. Modele și teorii referitoare la funcționarea parteneriatului școală-familie

Toate aceste modele și teorii pornesc de la premisa că eforturile comune ale școlii și ale familiei sunt necesare pentru ca elevii să înregistreze o evoluție școlară pozitivă. În viziunea autorilor lor, participarea activă a părinților la procesul de luare a deciziilor și implicarea activă a acestora în educația copiilor sunt factori cu impact major asupra calității parteneriatului școală-familie. Înțelegerea acestor modele și teorii a avut un rol extrem de important în realizarea părții practic-aplicative a lucrării de față.

De asemenea, în cadrul acestui capitol a fost evidențiat faptul că o comunicare de înaltă calitate între familie și școală, precum și un grad ridicat de implicare a familiei în educația copiilor contribuie semnificativ la consolidarea parteneriatului școală-familie. Dezvoltarea armonioasă a elevilor este influențată semnificativ de calitatea relațiilor părinte-copil și, în același timp, de eficiența cooperării dintre școală și familie (Adams & Christenson, 2000; Cox, 2005; Epstein, 2001; Porumbu, & Necșoi, 2013; Poulou & Matsagouras, 2007; Eccles & Harold, 1993). O implicare ridicată a familiei în educația copiilor realizată acasă și în cadrul școlii este asociată cu o motivație sporită pentru învățare, rezultate școlare pozitive și o stimă de sine crescută (Pancu & Bocoș, 2016; Sreekanth, 2011; Vahedi & Nikdel, 2011; Porumbu, Necșoi, & Beldianu, 2013).

În cadrul articolului „Characteristics of the Communication Between Parents and Students of the Preparatory Class. Barriers, Positive Factors, and Responsibilities of Teachers” (Marin & Bocoș, 2016), au fost investigați principalii factori care influențează eficiența comunicării dintre părinți și copii. Ancheta pe bază de chestionar, realizată de noi, subliniază rolul important al cadrelor didactice în optimizarea comunicării părinte-copil și importanța evidențierii calităților și comportamentelor pozitive ale elevilor. Majoritatea participanților la

studiu au arătat faptul că activitățile comune desfășurate la școală, în cadrul atelierelor pentru părinți și elevi, i-ar putea ajuta să-și îmbunătățească comunicarea părinte-copil (vezi Marin & Bocoș, 2016).

În cadrul studiului „Strategies for Improving School – Family Cooperation in the Romanian Primary Educational System” (Pancu & Bocoș, 2016) a fost evidențiat impactul semnificativ al comunicării eficiente dintre părinți și profesori, asupra dezvoltării armonioase a copiilor. În opinia părinților, cele mai eficiente forme de comunicare cu profesorii sunt: convorbirile telefonice, ședințele cu părinții și întâlnirile individuale cu cadrele didactice. Principalele teme de interes pentru părinți sunt rezultatele școlare și comportamentul elevilor. O mică parte a participanților la studiu doresc să descopere strategii prin care îi pot ajuta pe copii să-și îmbunătățească rezultatele școlare (vezi Pancu & Bocoș, 2016).

Strategiile prin care pot fi consolidate parteneriatele școală-familie constituie o problemă actuală și de larg interes pentru specialiștii din domeniul educațional (Agabrian 2006; Băran-Pescaru, 2004; Răduț-Taciu, Bocoș, & Chiș, coord., 2015; Stăiculescu 2011). Politicile manageriale adoptate de instituțiile de învățământ au un rol decisiv în atragerea și în menținerea parteneriatelor educaționale (Van Voorhis & Sheldon, 2004). Deschiderea cadrelor didactice și transparența acestora în procesul de luare a deciziilor favorizează crearea unor relații interumane bazate pe consens și dorință autentică de implicare a părinților (Agabrian, 2006). Realitățile din spațiul educațional românesc impun găsirea unor soluții inovative de ameliorare a relațiilor de parteneriat. În cadrul primului capitol, au fost prezentate strategiile de consolidare a parteneriatului școală-familie incluse în figura nr. 3.

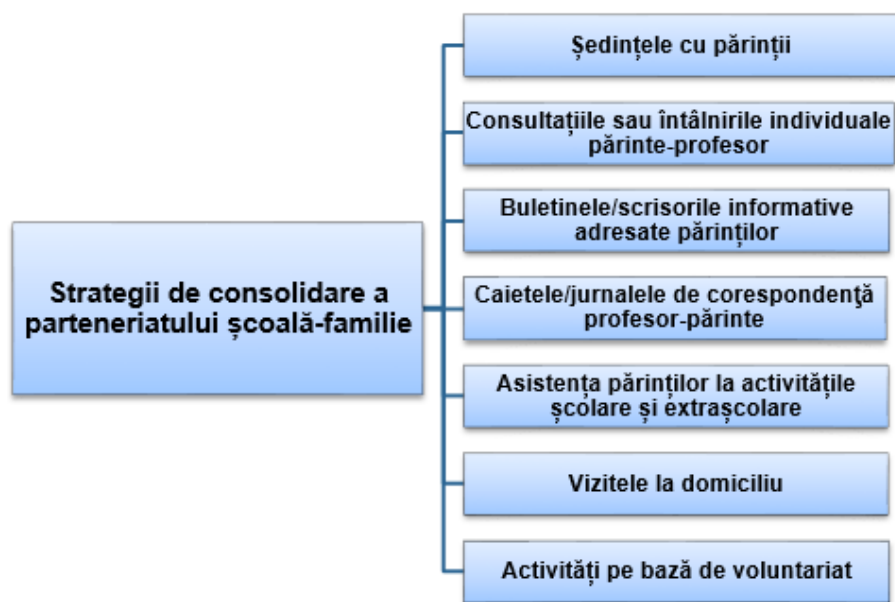

Figura nr. 3. *Strategii eficiente de consolidare a parteneriatului școală-familie*

Pe fondul contextului socio-economic actual, caracterizat prin adâncirea inegalităților sociale, neîncredere, implicare insuficientă a familiei în viața școlii și în educația copiilor, precum și a politicilor educaționale care descurajează uneori implicarea parentală, cooperarea dintre școli și familii trebuie să fie considerată o prioritate la nivel național (Margaritoiu & Eftimie, 2001).

În cadrul celui de-al doilea capitol, intitulat „Teoria inteligențelor multiple (TIM). Esență, relevanță și semnificații psihopedagogice”, inteligența umană este prezentată din perspectiva multiplelor sale dimensiuni. Teoria inteligențelor multiple este descrisă ca fiind o abordare modernă a procesului de predare-învățare-evaluare. Pe baza aplicațiilor acestei teorii, au fost stabilite activități comune părinți-copii, care pot fi realizate pentru stimularea inteligențelor multiple ale copiilor. În procesul de stabilire a conținutului activităților comune părinți-copii, am pornit de la premisa că depășirea granițelor disciplinelor școlare sprijină procesul de formare a competențelor elevilor. Tipurile de inteligențe dezvoltate ale elevilor influențează preocupările și interesele educaționale ale acestora (Armstrong, 2013; Bocoș, 2013; Gardner, 2006; Shearer, 2013a; Shearer 2013b; Shearer 2013c). Realizarea unor eforturi constante pentru investigarea și urmărirea evoluției gradului de dezvoltare a inteligențelor multiple ale copiilor este o acțiune pedagogică necesară, în vederea înțelegerii particularităților individuale ale acestora (Pancu, 2016a; Pancu, 2016b).

Cel de-al treilea capitol, denumit „Ateliere educaționale pentru părinți și elevi în învățământul primar românesc (AE-PE). Considerații teoretice și practice”, descrie principalele caracteristici ale atelierelor educaționale pentru părinți și elevi. Prevederile programelor școlare în vigoare au fost analizate, pornind de la premisa că activitățile de învățare realizate în cadrul AE-PE trebuie să fie în concordanță cu recomandările și conținutul acestora. Demersurile educaționale prin care sunt antrenate inteligențele multiple ale copiilor permit formarea unor competențe transversale, cu o largă aplicabilitate în viața de zi cu zi. Astfel, atelierelor educaționale pentru părinți și elevi au fost prezentate din perspectiva aplicațiilor teoriei inteligențelor multiple.

Potrivit „Dicționarului praxiologic de pedagogie” (Bocoș, coord., 2016a), termenul „atelier educaționale pentru părinți și elevi” poate fi definit ca fiind o manieră avantajoasă de cooperare dintre părinți, elevi și cadre didactice, în vederea realizării unor activități de învățare tematice, cu influențe benefice asupra dezvoltării personalității copiilor. Aceste activități se bazează pe stimularea permanentă a curiozității și a dorinței de a realiza noi progrese în procesul de învățare (Bocoș, coord., 2016a; Brănișteanu, 2013). Considerăm că atelierelor educaționale pentru părinți și elevi, proiectate din perspectiva teoriei inteligențelor multiple, trebuie să se desfășoare printr-o bună înțelegere a mecanismelor care asigură evoluția pozitivă a relațiilor de parteneriat dintre școală și familie (vezi figura nr. 4).

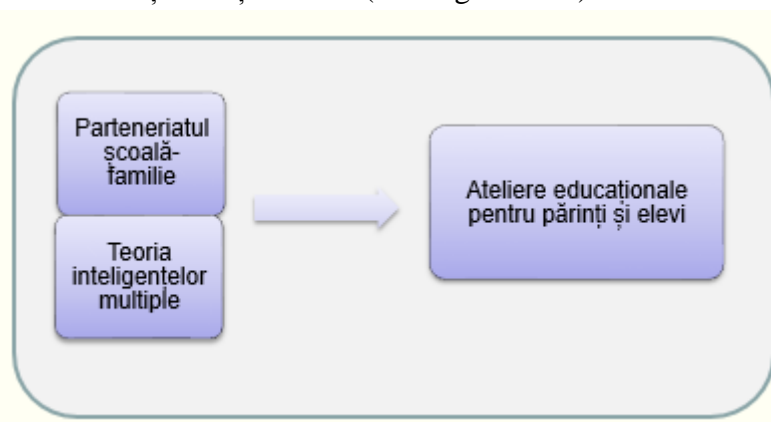

Figura nr. 4. *Concepte pedagogice cu impact major asupra proiectării și implementării atelierelor educaționale pentru părinți și elevi*

M.-D. Bocoș (2013) descrie principalele componente ale procesului de învățământ, între care se stabilesc relații didactice din perspectiva pedagogiei interactive. Autoarea cărții „Instruirea interactivă” evidențiază rolul extrem de important al interacțiunilor cu colegii, accentuând importanța stabilirii unei relații didactice cvadrimensionale, cu patru poli care interacționează pentru asigurarea reușitei proceselor instructiv-educative. Acești poli sunt constituiți din: profesor, elevi, colegi și conținuturi curriculare. Pornind de la această viziune, putem evidenția rolul important pe care îl au părinții/tutorii/suținătorii legali ai elevilor în desfășurarea situațiilor de învățare active, interactive și creative, realizate în cadrul atelierelor educaționale pentru părinți și elevi. Astfel, pe lângă cei patru poli amintiți anterior, putem adăuga cel de-al cincilea pol, reprezentat de părinți, tutori sau susținători legali ai copilului, rezultând un tip de relație didactică pentadimensională, precum cea prezentată în figura nr. 5.

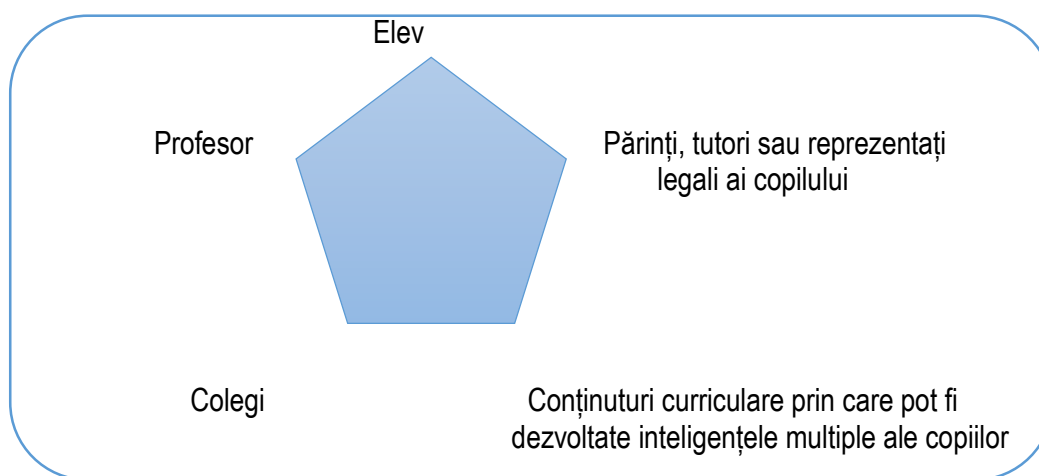

Figura nr. 5. Tipuri de relații didactice care se stabilesc în cadrul atelierelor educaționale pentru părinți și elevi (AE-PE), bazate pe TIM (adaptare după M.-D. Bocoș, 2013, p. 54)

În procesul de stimulare a inteligențelor multiple ale elevilor din ciclul primar, un rol extrem de important în reușita situațiilor de învățare îl au mecanismele de feedback și feedforward asupra sarcinilor de învățare pe care le-au parcurs sau urmează a fi parcurse de către elevi. În acest sens, se creează un cadru motivațional care să sprijine procesul de construire a unei cunoașteri autentice.

Cel de-al patrulea capitol al lucrării prezintă coordonatele cercetării pedagogice cu tema „Valențele atelierelor educaționale pentru părinți și elevi (AE-PE), elaborate pe baza profilurilor de inteligență MIDAS™ ale elevilor din ciclul primar, asupra parteneriatelor educaționale școală-familie”. În cadrul acestui capitol, este prezentată cercetarea realizată de noi, cu scopul de a identifica modalități eficiente de creștere a implicării familiei în educația copiilor, de consolidare a parteneriatului școală-familie și de creștere a gradului de implicare a familiei în educația copiilor. Prin abordarea acestei teme de cercetare, ne-am propus să evidențiem principalele aplicații educaționale ale teoriei inteligențelor multiple și beneficiile valorificării acestei teorii în practica instruirii și consolidării parteneriatelor educaționale școală-familie. În cadrul investigației realizate de noi, am pornit de la premisa că activitățile comune părinți-copii, bazate pe o cunoaștere temeinică a preferințelor și abilităților elevilor, pot contribui la creșterea calității parteneriatului educațional școală-familie.

Designul cercetării experimentale este unul intersubiecți. Prin realizarea experimentului formativ, ne-am propus să testăm anumite strategii de colaborare a profesorului pentru învățământ primar cu părinții, în vederea consolidării parteneriatului școală-familie. Cercetarea este una practic-aplicativă, bazându-se pe raționamente inductive. În funcție de finalitatea propusă, cercetarea este una de dezvoltare, fiind un studiu longitudinal prospectiv, iar în funcție de mărimea eșantionului de participanți, cercetarea este intensivă.

În vederea desfășurării în condiții optime a cercetării, a fost înaintată, în data de 16.12.2016, către Inspectoratul Școlar Județean Cluj, adresa nr. 13759, prin care se solicita obținerea acordului de principiu pentru administrarea de chestionare în 5 unități de învățământ din județul Cluj. Acordul de principiu al Inspectoratului Școlar Județean Cluj, pentru realizarea demersurilor de cercetare și pentru administrarea de chestionare, a fost obținut în data de 19.12.2016. Condițiile optime de colaborare au fost stabilite prin intermediul discuțiilor cu managerii instituțiilor școlare vizate, fiind respectate cele 5 clauze incluse în cadrul acordului de principiu, primit din partea Inspectoratului Școlar Județean Cluj. Caracterul de noutate al acestei cercetări constă în utilizarea aplicațiilor teoriei inteligențelor multiple, în vederea consolidării parteneriatului școală-familie.

Această cercetare își propune să studieze impactul organizării unor ateliere educaționale pentru părinți și elevi (AE-PE), elaborate pe baza profilurilor de inteligențe MIDAS™ ale elevilor, asupra gradului de implicare a familiei în educația copiilor, asupra calității parteneriatului școală-familie și asupra gradului de dezvoltare a inteligențelor multiple ale elevilor. Întrebarea de cercetare care a orientat demersurile investigative realizate de noi a fost: „Putem utiliza aplicații ale teoriei inteligențelor multiple pentru a optimiza parteneriatul educațional școală-familie, pe durata învățământului primar?”.

Cercetarea întreprinsă are următoarele finalități:

O1. Investigarea opiniilor părinților, profesorilor pentru învățământ primar și directorilor școlari, din mediul rural și urban, referitoare la calitatea/consistența parteneriatului școală-familie și la modalitățile de acțiune optime pentru consolidarea acestuia;

O2. Explorarea opiniilor părinților și profesorilor, referitoare la utilitatea/relevanța procesului de investigare a inteligențelor multiple ale elevilor de clasă pregătitoare, cu ajutorul chestionarului „MIDAS for KIDS™: My young child”, prin co-acțiunea profesor-părinți.

O3. Implementarea și testarea eficienței unui program bazat pe organizarea unui sistem de ateliere educaționale pentru părinți și elevi, jalonate de informațiile obținute din profilurile de inteligență MIDAS™ ale elevilor, asupra calității parteneriatului școală-familie, asupra gradului de implicare a familiei în educația copiilor, precum și asupra gradului de dezvoltare a inteligențelor multiple ale elevilor de clasă pregătitoare.

O4. Elaborarea unor recomandări privind practicile actuale de consiliere a părinților, în urma analizei comparative între efectele desfășurării intervenției formative asupra calității parteneriatului școală-familie (în cazul clasei experimentale) și evoluția naturală, din punct de vedere calitativ, a parteneriatului școală-familie (în cazul clasei de control).

Finalitatea demersului experimental a fost aceea de a testa următoarea ipoteză de bază a cercetării:

Organizarea, de către profesorul pentru învățământ primar, a unui sistem de ateliere pentru părinți și elevi (AE-PE) – jalonate de informațiile obținute din profilurile de inteligență MIDAS ale elevilor înscriși în clasa pregătitoare și organizate cu scopul fundamentării unor

strategii de acțiune comună, individualizată, de stimulare a inteligențelor multiple în spațiul școlar și familial – **contribuie semnificativ** la creșterea gradului de implicare a familiei în educația copiilor, la consolidarea parteneriatului școală-familie și la dezvoltarea inteligențelor multiple ale elevilor.

Variabila independentă este reprezentată de:

- Organizarea, de către profesorul pentru învățământ primar, a unui sistem de ateliere pentru părinți și elevi – jalonate de informațiile obținute din profilurile de inteligență MIDAS ale elevilor de clasă pregătitoare și organizate cu scopul fundamentării unor strategii de acțiune comună, individualizată, de stimulare a inteligențelor multiple în spațiul școlar și familial.

Variabilele dependente sunt:

- gradul de implicare a familiei în educația copiilor;
- calitatea/consistența parteneriatului școală-familie;
- gradul de dezvoltare a inteligențelor multiple.

Întrebarea generală de cercetare este următoarea: *Este posibil să dezvoltăm inteligențele multiple ale elevilor de clasă pregătitoare, să creștem implicarea familială în educația copiilor și să consolidăm parteneriatul școală-familie, prin implementarea în manieră personalizată a unor ateliere pentru părinți și elevi (AE-PE) la debutul școlarității mici?* Pentru a cuantifica valorile obținute pentru fiecare dintre variabilele dependente, au fost utilizate instrumentele de cercetare prezentate în tabelul nr. 1.

Tabelul nr. 1

Variabilele dependente și instrumentele de cercetare asociate lor

Variabila dependentă	Instrumentul de cercetare utilizat pentru măsurarea variabilei	Caracteristici ale instrumentului de cercetare
Gradul de implicare a familiei în educația copiilor	Family Involvement Questionnaire (FIQ)	Tradus și adaptat de noi, cu acordul autorului John Fantuzzo, Ph.D.
Gradul de dezvoltare a inteligențelor multiple ale copiilor	MIDAS for KIDS: My young child	Tradus și adaptat de noi, cu acordul autorului Branton Shearer, Ph.D.
Calitatea parteneriatului școală-familie	Grilă de interviu	Instrument de concepție proprie

La cercetare au participat 12 clase de elevi, dintre care au fost selectate clasa experimentală și clasa de control (vezi tabelul nr. 2). Chestionarele „MIDAS for KIDS: My young child” și „Family Involvement Questionnaire” (FIQ) au fost completate de 227 de părinți, tatori sau reprezentanți legali ai elevilor. Rezultatele obținute în urma administrării chestionarelor au fost utilizate în cadrul procesului de selectare a unor clase de elevi cât mai asemănătoare, fiind utilizat un design experimental intersubiecti. Cu scopul de a respecta cerințe legate de etica și deontologia cercetării pedagogice, nu vor fi menționate numele instituțiilor de învățământ participante la cercetare.

Distribuția pe clase de elevi, a participanților la cercetare

Codul atribuit clasei	C1	C2	C3	C4	C5	C6	C7	C8	C9	C10	C11	C12
Nr. elevi	28	15	18	18	20	21	25	25	9	18	8	22

Principalele criterii care au fost avute în vedere pentru selectarea unităților de învățământ participante la cercetare sunt:

- proximitatea spațială și mediul de proveniență al participanților la cercetare (au fost selectate școli, atât din mediul rural, cât și din mediul urban);
- deschiderea și dorința directorilor școlari și a cadrelor didactice de a sprijini demersul nostru de cercetare, prin manifestarea unor atitudini prielnice unei cooperări temeinice și eficiente.

În cadrul cercetării, au fost implicate mai multe categorii de participanți: părinți, directori școlari, cadre didactice care predau în învățământul primar, precum și elevi de clasă pregătitoare. Studiarea opiniilor tuturor acestor categorii de participanți a avut ca obiectiv principal formarea unei imagini de ansamblu corecte și obiective asupra realităților educaționale investigate. Acțiunile întreprinse de noi au vizat conturarea unor informații referitoare la: profilul de inteligență al elevilor de clasă pregătitoare, modul în care pot fi implementate eficient ateliere pentru părinți și elevi, calitatea cooperării școală-familie, precum și nivelul de implicare a familiei în educația copiilor. Astfel, **eșantionul de participanți** a fost alcătuit din:

- 60 de învățători/institutori/profesori pentru învățământ primar;
- 90 de cadre didactice;
- 64 de directori școlari;
- 227 de părinți ai elevilor înscriși în clasa pregătitoare, din cadrul a 5 unități de învățământ din județul Cluj;
- 227 de elevi.

Eșantionul de conținut a cuprins conținuturi incluse în cadrul programelor școlare pentru disciplinele de studiu predate de învățător, fiind vizate toate ariile curriculare prevăzute de „Planul-cadru de învățământ pentru învățământ primar”. Activitățile desfășurate au avut ca obiectiv principal stimularea tuturor inteligențelor multiple ale elevilor de clasă pregătitoare. Pe durata desfășurării experimentului formativ, ambele clase de elevi au studiat aceleași unități tematice. În alcătuirea eșantionului de conținut, am avut în vedere recomandările cadrelor didactice participante la cercetare, incluzând conținuturi care să conducă la realizarea unor obiective educaționale aflate în strânsă legătură cu prevederile curriculare specifice nivelului de învățământ primar. Astfel, eșantionul de conținut a inclus conținuturi științifice și activități de învățare cuprinse în cadrul programelor școlare pentru diverse discipline de învățământ studiate pe durata clasei pregătitoare. În procesul de identificare a activităților și conținuturilor care urmau a fi parcurse în cadrul AE-PE, au fost consultați elevi de clasă pregătitoare, pentru a se asigura un nivel optim al implicării acestora în cadrul procesului de învățare.

Experimentul psihopedagogic a fost realizat pe parcursul anului școlar 2016-2017, în perioada ianuarie 2017 - aprilie 2017. Pentru realizarea acestei cercetări, au fost parcurse etapele prezentate în tabelul nr. 3.

Tabelul nr. 3

Etapele cercetării pedagogice. Aspecte temporale și acționale

	Etapa preexperimentală	Etapa experimentului formativ	Etapa postexperimentală
Perioada	Septembrie 2016 - decembrie 2016	Ianuarie 2017 – aprilie 2017	Aprilie 2017 - mai 2017
Ațiuni întreprinse	- Completarea fișelor de observare a comportamentului elevilor, stabilirea configurației profilurilor de inteligență ale elevilor de clasă pregătitoare și investigarea opiniilor părinților, cadrelor didactice și directorilor școlari, referitoare la implementarea atelierelor educaționale pentru părinți și elevi, pe durata clasei pregătitoare. - Analizarea modalităților prin care poate fi consolidat parteneriatul școală-familie și poate fi obținută o creștere semnificativă a gradului de implicare a familiei în educația copiilor.	Introducerea variabilei independente la clasa experimentală, prin realizarea sistematică a atelierelor educaționale pentru părinți și elevi.	Testarea eficienței intervenției educaționale asupra consistenței parteneriatului școală-familie, asupra gradului de implicare a familiei în educația copiilor, precum și asupra gradului de dezvoltare a inteligențelor multiple ale elevilor de clasă pregătitoare.

În vederea asigurării coerenței și calității demersului de cercetare, au fost combinate **metodele de cercetare** extensive, cu cele intensive. Pentru prelucrarea, organizarea, sistematizarea și prezentarea datelor, au fost utilizate: tabele statistice sintetice, diagrame de comparație și diagrame de structură. Instrumentele de cercetare utilizate pentru colectarea datelor sunt prezentate în tabelul nr. 4.

Tabelul nr. 4

Metode și instrumente de cercetare utilizate în cadrul cercetării

Metode de cercetare	Instrumentul de cercetare
Experimentul	Proiectul de cercetare
Ancheta pe bază de chestionar	- Chestionar referitor la strategiile aplicabile la debutul școlarității mici, pentru a consolida parteneriatul școală-familie (adresat profesorilor); - Chestionar cu privire la implementarea unor ateliere educaționale pentru părinți și elevi, pe parcursul clasei pregătitoare (adresat părinților);

	<ul style="list-style-type: none"> - Chestionar referitor la strategiile aplicabile la debutul școlarității mici, pentru a consolida parteneriatul școală-familie (adresat directorilor școlari); - Chestionarul „MIDAS for KIDS: My Young Child”, autor Branton Shearer, Ph.D.; - Chestionarul „Family Involvement Questionnaire” (FIQ), autor John Fantuzzo, Ph.D.
Interviul	Ghid de interviu
Studiul de caz	Grilă de monitorizare
Studiul produselor activității	Caiete de notițe, teste de evaluare, fișe de lucru, alte creații și produse ale elevilor
Observația sistematică	Grile de observație a elevilor
Analiza documentelor școlare și curriculare	Fișe de caracterizare psihopedagogică a elevilor, cataloage școlare

În cadrul cercetării noastre, a avut loc adaptarea pentru utilizarea în limba română a următoarelor instrumente de cercetare existente în literatura de specialitate internațională: „Family Involvement Questionnaire” (FIQ) și „MIDAS for KIDS: My young child”. Pentru ambele instrumente de cercetare, traduse și adaptate de noi, a fost obținut acordul de utilizare din partea autorilor. Chestionarul „MIDAS for KIDS: My young child” conține itemi referitori la preferințele elevilor și la frecvența cu care copiii realizează diverse comportamente, iar chestionarul FIQ (Family Involvement Questionnaire) evaluează gradul de implicare a familiei în educația copiilor. Autorii ambelor scale au fost contactați pentru obținerea permisiunii de a utiliza chestionarele. Ambele instrumente de cercetare au fost traduse din limba engleză și adaptate pentru a putea fi utilizate în cadrul cercetărilor educaționale realizate în țara noastră. Versiunile în limba română ale instrumentelor de cercetare utilizate au fost trimise prin e-mail autorilor. Procesele de traducere și de adaptare a acestor chestionare au fost necesare, având în vedere faptul că nu au fost identificate instrumente de cercetare în limba română, care ar putea fi utilizate la debutul școlarității mici, pentru a evalua gradul de dezvoltare a inteligențelor multiple și gradul de implicare a familiei în educația copiilor. Determinarea coeficientului de consistență internă alfa Cronbach s-a realizat pentru fiecare dintre scalele care compun chestionarele. În cazul chestionarului privind implicarea familială au fost obținute valori cuprinse între 0.82 și 0.86 (pentru scala „Implicare la domiciliu”, respectiv „Dialog școală-familie”), iar în cazul chestionarului „MIDAS for KIDS: My young child” au fost obținute valori cuprinse între 0.78 și 0.91 (0.78 pentru scala „Inteligența corporal-kinestezică”, iar 0.91 pentru scalele „Inteligența naturalistă” și „Inteligența intrapersonală”). Valorile obținute indică o fidelitate bună a acestor instrumente de cercetare.

Experimentul psihopedagogic constituie metoda principală pentru a testa validitatea ipotezei de cercetare formulate, analizând impactul introducerii variabilei independente asupra evoluției variabilelor dependente. Astfel, experimentul psihopedagogic a fost metoda de cercetare utilizată pentru a se studia efectele implementării unui sistem de ateliere educaționale pentru părinți și elevi, asupra eficienței parteneriatului educațional școală-familie, asupra gradului de implicare a familiei în educația copiilor, precum și asupra gradului de dezvoltare a

inteligențelor multiple ale elevilor de clasă pregătitoare. Verificarea ipotezei de lucru s-a realizat în anul școlar 2016-2017, în cadrul a două unități de învățământ din județul Cluj. În complementaritate cu experimentul formativ, au fost realizate studii de caz. Pentru a se păstra confidențialitatea datelor, pe parcursul lucrării nu au fost precizate numele participanților și denumirile instituțiilor de învățământ.

În proiectarea și realizarea experimentului formativ, am pornit de la premisa că aplicațiile teoriei inteligențelor multiple pot fi utilizate cu succes pentru a consolida parteneriatul școală-familie. Atelierele educaționale pentru părinți și elevi, desfășurate pe durata experimentului formativ, au fost bazate pe o bună cunoaștere, de către părinți și profesori, a profilului de inteligență al elevilor. Realizarea experimentului formativ a avut ca obiectiv stabilirea efectelor valorizării potențialului propriu al fiecărui elev, prin individualizarea sarcinilor de lucru. De asemenea, ne-am propus să investigăm efectele activităților comune părinți-copii, proiectate pornind de la aplicații educaționale ale teoriei inteligențelor multiple. Astfel, în realizarea experimentului formativ, am pornit de la premisa că organizarea sistematică a atelierelor educaționale pentru părinți și elevi influențează semnificativ gradul de implicare a familiei în educația copiilor, calitatea parteneriatului școală-familie, precum și gradul de dezvoltare a inteligențelor multiple ale elevilor de clasă pregătitoare.

Așteptările și interesele educaționale din ce în ce mai complexe ale elevilor au constituit puncte de reper importante în organizarea atelierelor educaționale pentru părinți și elevi. De asemenea, împreună cu părinții, au fost analizate nevoile educaționale ale copiilor și au fost stabilite direcții de acțiune individualizate și personalizate, care pot fi aplicate în spațiul școlar sau în mediul familial, pentru stimularea inteligențelor multiple ale elevilor.

Etapă experimentului formativ a constat în realizarea unor ateliere educaționale pentru părinți și elevi, atât în spațiul familial, cât și în spațiul școlar. În organizarea atelierelor educaționale, au fost cuprinse situații de învățare variate, cu caracter ludic.

Durata, frecvența și conținutul activităților comune părinți-copii au fost selectate în colaborare cu părinții și elevii din clasa experimentală. Activitățile au fost proiectate având în vedere sugestiile elevilor, părinților și ale unor cadre didactice care predau în învățământul primar. În cadrul atelierelor educaționale pentru părinți și elevi, au fost utilizate următoarele strategii didactice: învățarea prin cooperare, învățarea prin descoperire și învățarea prin problematizare. Pe parcursul demersurilor instructiv-educative realizate în cadrul AE-PE s-a putut observa:

- implicarea activă a elevilor și părinților în realizarea sarcinilor de lucru, considerate accesibile și atractive de către participanții la ateliere;
- existența unui climat favorabil proceselor de învățare și cooperare;
- manifestarea de către copii a entuziasmului față de prezența părinților la activități.

În cadrul AE-PE, a fost observat comportamentul părinților și al elevilor pentru a se obține informații referitoare la dificultățile întâmpinate, la relațiile stabilite și la gradul de satisfacție resimțit de către părinți și elevi ca urmare a implementării AE-PE.

În etapa postexperimentală, s-a evaluat impactul introducerii variabilei independente pentru a se stabili măsura în care organizarea de ateliere educaționale pentru părinți și elevi influențează semnificativ gradul de implicare a părinților în educația copiilor, calitatea parteneriatului școală-familie și profilul de inteligență al elevilor. Chestionarele „MIDAS for

KIDS: My young child” și „Family Involvement Questionnaire” au fost distribuite cu scopul de a stabili dacă participanții la cercetare din clasa experimentală au obținut medii ale scorurilor semnificativ mai ridicate decât participanții din clasa de control, pentru fiecare dintre scalele care intră în alcătuirea acestor instrumente de cercetare. Tot în cadrul acestei etape, ne-am propus să găsim răspunsul la următoarea întrebare: Ce recomandări pot fi formulate pentru a veni în sprijinul consilierilor școlari și al profesorilor pentru învățământ primar din țara noastră, pentru a consolida parteneriatul școală-familie?

Capitolul al V-lea al lucrării prezintă rezultatele cercetării experimentale realizate în anul școlar 2016-2017. Dacă în etapa preexperimentală, între cele două eșantioane nu au existat diferențe semnificative statistic, în etapa postexperimentală între cele două clase de elevi au fost obținute diferențe statistic semnificative, datorate introducerii variabilei independente la clasa C10. Aceste concluzii au fost formulate analizând rezultatele testului t pentru eșantioane independente. Ipoteza specifică a fost formulată astfel: Între cele două clase de elevi există diferențe statistic semnificative, în ceea ce privește implicarea părinților în educația copiilor, calitatea parteneriatului școală-familie și gradul de dezvoltare a inteligențelor multiple ale elevilor, după aplicarea programului de intervenție. Ipoteza nulă (H0) afirmă că între cele două clase de elevi nu există diferențe statistic semnificative, în ceea ce privește implicarea părinților în educația copiilor, calitatea parteneriatului școală-familie și gradul de dezvoltare a inteligențelor multiple ale elevilor, iar diferențele dintre medii se datorează întâmplării. Rezultatele comparațiilor dintre mediile obținute de ambele clase de elevi indică eficiența programului de intervenție elaborat de noi. Între cele două clase de elevi au fost obținute diferențe statistic semnificative. Astfel, se respinge ipoteza nulă și se confirmă ipoteza specifică (vezi tabelul nr. 5).

Tabelul nr. 5

Concluziile comparațiilor realizate cu testul t pentru eșantioane independente (clasa C3 – clasa C10)

Variabila dependentă	Indicatori prin care a fost cuantificat nivelul variabilei dependente	Etapa preexperimentală	Etapa postexperimentală
Gradul de implicare a familiei în educația copiilor	Implicare în viața școlii (SBI)	Diferențe ne semnificative statistic	Diferențe semnificative statistic
	Implicare la domiciliu (HBI)	Diferențe ne semnificative statistic	Diferențe semnificative statistic
	Dialog școală-familie (SHC)	Diferențe ne semnificative statistic	Diferențe semnificative statistic
Calitatea/consistența parteneriatului școală-familie	Calitatea colaborării dintre părinți și cadre didactice	Diferențe ne semnificative statistic	Diferențe semnificative statistic
Gradul de dezvoltare a inteligențelor multiple	Inteligența muzicală/ritmică	Diferențe ne semnificative statistic	Diferențe semnificative statistic
	Inteligența corporal-kinestezică	Diferențe ne semnificative statistic	Diferențe semnificative statistic
	Inteligența logico-matematică	Diferențe ne semnificative statistic	Diferențe semnificative statistic

Inteligența vizual-spațială	Diferențe ne semnificative statistic	Diferențe semnificative statistic
Inteligența lingvistică/verbală	Diferențe ne semnificative statistic	Diferențe semnificative statistic
Inteligența interpersonală	Diferențe ne semnificative statistic	Diferențe semnificative statistic
Inteligența intrapersonală	Diferențe ne semnificative statistic	Diferențe semnificative statistic
Inteligența naturalistă	Diferențe ne semnificative statistic	Diferențe semnificative statistic

Pentru a stabili cât de mari sunt diferențele înregistrate la clasa experimentală, a fost calculat indicatorul statistic mărimea efectului. Valorile obținute sunt asociate unui efect mediu sau puternic, semnificativ statistic (vezi tabelul nr. 6).

Tabelul nr. 6

Mărimea efectului introducerii variabilei independente

Variabila dependentă	Indicatori prin care a fost cuantificat nivelul variabilei dependente	Mărimea efectului	Efect
Gradul de implicare a familiei în educația copiilor	Implicare în viața școlii (SBI)	0.73	Efect mediu
	Implicare la domiciliu (HBI)	0.66	Efect mediu
	Dialog școală-familie (SHC)	0.69	Efect mediu
Calitatea/consistența parteneriatului școală-familie	Calitatea colaborării dintre părinți și cadre didactice	1.36	Efect puternic
Gradul de dezvoltare a inteligențelor multiple	Inteligența muzicală/ritmică	1.81	Efect puternic
	Inteligența corporal-kinestezică	1.76	Efect puternic
	Inteligența logico-matematică	1.57	Efect puternic
	Inteligența vizual-spațială	1.39	Efect puternic
	Inteligența lingvistică/verbală	1.28	Efect puternic
	Inteligența interpersonală	0.91	Efect puternic
	Inteligența intrapersonală	0.83	Efect puternic
	Inteligența naturalistă	0.81	Efect puternic

Capitolul al VI-lea al lucrării cuprinde analiza rezultatelor obținute în urma administrării chestionarelor MIDAS și FIQ, la nivelul întregului eșantion de participanți. De asemenea, în cadrul acestui capitol, sunt prezentate rezultatele anchetelor pe bază de chestionar și concluziile studiilor de caz desfășurate cu scopul de a înțelege realitățile educaționale actuale, cu impact major asupra procesului de consolidare a parteneriatului școală-familie.

Primul studiu, intitulat „Viziunea părinților asupra modalităților prin care pot fi implementate ateliere pentru părinți și elevi. Anchetă pe bază de chestionar” a avut ca obiectiv principal descoperirea celor mai eficiente strategii care pot fi aplicate pentru a implementa și organiza în bune condiții ateliere pentru părinți și elevi, pe durata clasei pregătitoare. Scopul administrării „Chestionarului cu privire la implementarea unor ateliere educaționale pentru părinți și elevi, pe parcursul clasei pregătitoare” a fost acela de stabili care este opinia părinților, referitoare: la structura optimă, frecvența, conținutul și durata atelierelor educaționale pentru părinți și elevi de clasă pregătitoare. Rezultatele obținute în urma realizării acestei investigații au fost publicate în cadrul articolului „Strategies for Implementing Effective Educational Workshops for Parents and Children during the Preparatory Grade” (Marin & Bocoș, 2017).

Chestionarul a fost completat de 227 de părinți sau reprezentanți legali ai copiilor. În urma realizării studiului, au fost formulate următoarele concluzii:

- majoritatea părinților (223 de părinți, respectiv 98.24% dintre respondenți) doresc să participe la ateliere educaționale pentru părinți și elevi);
- majoritatea respondenților, respectiv 90 dintre ei (39.65%) consideră că atelierele ar trebui să se realizeze săptămânal, în timp ce 80 dintre ei (35.24%) sunt de părere că aceste activități ar trebui să se realizeze lunar. Ceilalți respondenți preferă ca atelierele să se realizeze zilnic (8.37%), semestrial (11.89%) sau anual (2.64%). Un procentaj de 2.2% dintre respondenți au ales alte variante de răspuns, precum: de două ori pe lună sau de două ori pe săptămână;
- majoritatea respondenților (54.63%, respectiv 124 dintre ei) doresc ca activitățile să dureze între 45 și 60 de minute, în timp ce 32.16% dintre respondenți preferă ca atelierele să dureze mai puțin de 45 de minute. Ceilalți respondenți preferă ca activitățile să aibă o durată cuprinsă între 60 și 75 de minute (8.81%), 75 și 90 de minute (3.52%) sau mai mare de 90 de minute (0.88%);
- majoritatea respondenților (99,56% dintre ei) doresc să afle care sunt abilitățile/tipurile de inteligență cele mai dezvoltate ale fiicei/fiului lor.
- majoritatea părinților (75.77%) doresc să fie stimulate toate tipurile de inteligențe ale elevilor, 15.42% dintre respondenți (respectiv 35 de părinți) doresc ca prin intermediul atelierelor educaționale să fie antrenate inteligențele cele mai puțin dezvoltate ale lor, în timp ce 8.81% dintre ei (respectiv 20 de părinți) au ales să fie stimulate inteligențele multiple cele mai puțin dezvoltate ale copiilor (vezi figura nr. 6).

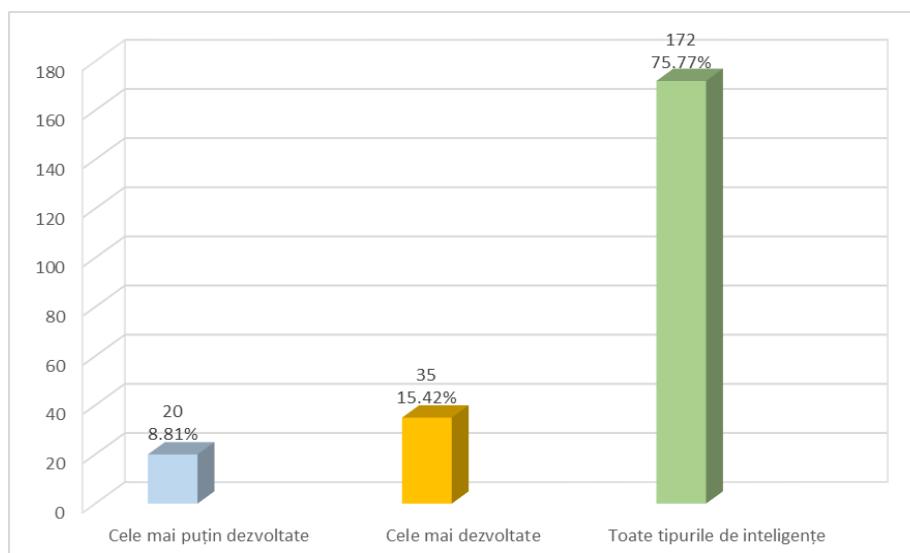

Figura nr. 6. *Inteligențele multiple selectate pentru a fi stimulate în cadrul atelierelor educaționale pentru părinți și elevi*

Rezultatele prezentate anterior constituie strategii de acțiune valoroase pentru implementarea în bune condiții a unor ateliere educaționale, de către profesorii pentru învățământ primar. Având în vedere sugestiile diferite ale părinților din fiecare dintre cele 12 clase de elevi care au participat la cercetarea noastră, putem concluziona faptul că este benefic ca înainte de a organiza aceste ateliere, cadrele didactice să identifice preferințele părinților și elevilor din clasele la care predau, referitoare la frecvența, durata și conținutul atelierelor educaționale.

Studiul a relevat faptul că majoritatea respondenților doresc să participe la ateliere pentru părinți și elevi. Aceste activități sunt considerate de către părinți o modalitate eficientă de a înțelege nevoile educaționale ale elevilor și de a stimula inteligențele lor multiple. Având în vedere realitățile educaționale actuale, considerăm că dacă activitățile educaționale pentru părinți și elevi implică costuri reduse sau sunt gratuite, vor fi mult mai ușor de organizat, iar ca urmare, un număr mai mare de părinți și elevi vor putea beneficia de valențele pozitive ale acestora. Unul dintre studiile realizate anterior (Marin & Bocoș, 2016) relevă faptul că părinții elevilor de clasă pregătitoare consideră atelierelor educaționale pentru părinți și elevi ca fiind o formă avantajoasă de a interacționa cu propriii lor copii și, în același timp, de a-și îmbunătăți comunicarea cu aceștia.

În urma aplicării acestui chestionar, au fost identificate caracteristici importante ale atelierelor educaționale pentru părinți și elevi de clasă pregătitoare, precum și strategii eficiente, prin care aceste activități pot fi implementate în învățământul primar românesc. Analizând rezultatele obținute, putem constata faptul că părinții au atitudini pozitive față de teoria inteligențelor multiple. Alte concluzii importante referitoare la frecvența, durata și conținutul atelierelor educaționale pentru părinți și elevi au fost sintetizate în tabelul nr. 7.

Concluzii referitoare la opiniile părinților cu privire la organizarea atelierelor educaționale pentru părinți și elevi, pe parcursul clasei pregătitoare

Frecvență	Durată	Conținutul recomandat al activităților
<ul style="list-style-type: none"> • atelierelor educaționale ar trebui să se desfășoare frecvent, astfel încât să devină o rutină pentru părinți și copii; • atelierelor educaționale ar trebui să se organizeze după-amiaza, după terminarea programului de lucru al părinților. 	<ul style="list-style-type: none"> • durata recomandată a atelierelor este maxim o oră; • dacă activitățile sunt atractive pentru copii, ele pot dura mai mult de 60 de minute, însă ar fi indicat să nu depășească 120 de minute. 	<ul style="list-style-type: none"> • atelierelor educaționale ar trebui să ofere oportunitatea de a descoperi talentele și abilitățile copiilor. În același timp, ar trebui să fie atractive și să conțină activități de învățare, precum: jocuri de construit, desen, abilități practice/lucru manual, pictură, teatru, acțiuni de protecție a mediului, reciclare creativă, caligrafie, relaționare pozitivă cu ceilalți, rezolvare de probleme, muzică, experimente științifice, exerciții fizice, scriere corectă, lectură și dans. Ar trebui să se acorde o atenție deosebită activităților de autocunoaștere, bazate pe îmbunătățirea stimei și imaginii de sine a copiilor, precum și situațiilor de învățare care contribuie la dezvoltarea culturii generale a copiilor; • profesorii pentru învățământ primar ar putea să proiecteze activități bazate pe observațiile de la clasă, referitoare la abilitățile cele mai dezvoltate sau cele mai puțin dezvoltate ale copiilor; • cadrele didactice ar trebui să invite specialiști din diverse domenii și să organizeze activități cu un conținut nou de fiecare dată; • activitățile trebuie să fie diverse și realizate într-un mediu de învățare pozitiv, care să contribuie dezvoltarea relațiilor părinți-copii. Luând în considerare preferințele copiilor, referitoare la conținutul activităților, putem asigura succesul implementării atelierelor educaționale pentru părinți și elevi.

Cel de-al doilea studiu prezentat și-a propus să stabilească viziunea cadrelor didactice asupra modalităților prin care pot fi implementate ateliere pentru părinți și elevi. Chestionarul referitor la strategiile aplicabile, la debutul școlarității mici, pentru a consolida parteneriatul școală-familie, adresat cadrelor didactice care predau în învățământul primar, a fost conceput de noi și a fost administrat prin intermediul platformei online www.isondaje.ro. Rezultatele obținute în urma distribuirii acestui chestionar au fost publicate în cadrul studiului „Effective Methods of Strengthening the School-Family Partnership during the Preparatory Grade: An Analysis of Primary School Teachers’ Opinions” (Marin, Bocoș & Călin, 2017).

Studiul realizat în anul școlar 2016-2017 a abordat problema stabilirii unor strategii eficiente de consolidare a parteneriatului școală-familie. În urma realizării acestei anchete pe bază de chestionar, au fost formulate următoarele concluzii:

- majoritatea profesorilor consideră că întâlnirile individuale, ședințele cu părinții și activitățile extrașcolare sunt strategii care pot fi aplicate cu succes în vederea consolidării parteneriatului școală-familie. Organizarea de ateliere educaționale pentru părinți și elevi și realizarea de panouri informative pentru părinți sunt, de asemenea, strategii eficiente de consolidare a parteneriatului școală-familie (vezi figura nr. 7). Participanții care au ales alte variante de răspuns au considerat că alte metode care pot fi utilizate pentru consolidarea

parteneriatului școală-familie sunt: excursiile comune părinți-copii, un program de educație parentală, realizat săptămânal sau o dată la două săptămâni, utilizarea frecventă a e-mailului ca formă de comunicare, întâlniri ale părinților în afara școlii pentru a se cunoaște mai bine și pentru a face schimb de opinii, vizite la domiciliu, oferirea de informații actualizate frecvent cu ajutorul unui site sau a unei pagini a clasei pe rețelele sociale, implicarea părinților în amenajarea sălii de clasă, convorbiri telefonice, utilizarea carnetelor de corespondență profesori-părinți, mese rotunde sau activități interactive la care pot participa invitați, cum ar fi psihologi sau alți specialiști.

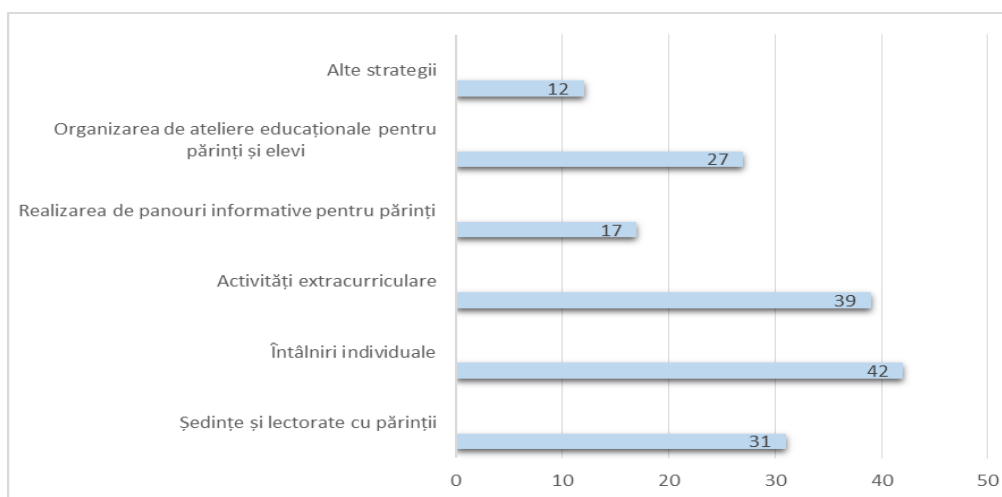

Figura nr. 7. *Opiniile profesorilor, privind cele mai eficiente strategii de construire a parteneriatului școală-familie*

- majoritatea cadrelor didactice consideră că unul dintre factorii cel mai frecvent întâlniți care a influențat în mod negativ parteneriatul școală-familie este programul încărcat al părinților (vezi figura nr. 8). Alte obstacole identificate de profesori sunt: slaba implicare și nivelul educațional scăzut al unor părinți, prejudecățile și lipsa de informare, diferența de opinii și rezistența la schimbare, atitudinile negative ale unor părinți față de școală și profesori, viziuni diferite asupra proceselor de instruire, precum și un nivel scăzut de încredere între părinți și profesori.

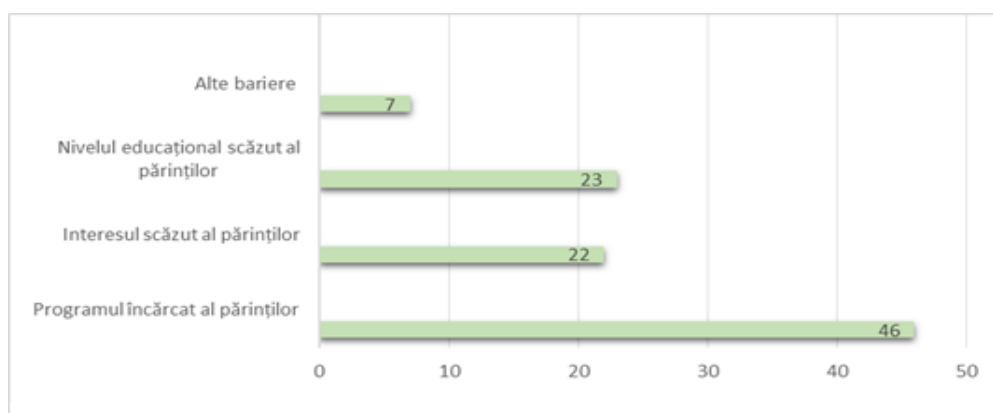

Figura nr. 8. *Obstacole care pot influența calitatea parteneriatelor dintre școală și familie*

- majoritatea respondenților (59.57%) au cooperat bine cu mai mult de jumătate dintre părinți. În același timp, 21.28% dintre respondenți au menționat că au cooperat bine cu o jumătate dintre părinți, iar restul (19.15%) au cooperat eficient cu mai puțin de jumătate dintre părinți.

- în opinia profesorilor, activitățile comune părinți-copii ar trebui să fie realizate după-amiaza, să aibă o durată cuprinsă între una și două ore și ar putea fi organizate anual, bianual, lunar sau săptămânal. Activitățile menționate de profesori pot fi asociate cu discipline precum: „Comunicare în limba română”, „Matematică și explorarea mediului”, „Educație fizică”, „Arte vizuale și abilități practice”, „Dezvoltare personală”. Din perspectiva teoriei inteligențelor multiple, profesorii consideră că ar fi benefic ca în cadrul activităților să fie stimulate următoarele tipuri de inteligențe multiple ale elevilor: inteligența lingvistică/verbală, inteligența logico-matematică, inteligența naturalistă, inteligența vizual-spațială, inteligența corporal-kinestezică, inteligența interpersonală și inteligența intrapersonală.

Opiniile cadrelor didactice privind frecvența, durata și conținutul activităților comune ale părinților și copiilor sunt următoarele: activitățile trebuie să fie realizate cel puțin o dată pe lună sau semestru, să fie accesibile și interesante pentru copii și să fie proiectate în conformitate cu programele școlare aflate în vigoare. În același timp, profesorii au considerat că părinții ar putea fi consultați pentru stabilirea frecvenței, duratei și conținutului activităților (vezi tabelul nr. 8).

Tabelul nr. 8

Concluzii referitoare la opiniile cadrelor didactice, cu privire la organizarea atelierelor educaționale pentru părinți și elevi, pe parcursul clasei pregătitoare

Frecvența	Durata	Conținutul recomandat al activităților
<ul style="list-style-type: none"> • activitățile ar trebui organizate lunar sau semestrial; • activitățile ar putea fi realizate cu prilejul unor sărbători sau evenimente deosebite. 	<ul style="list-style-type: none"> • momentul și durata realizării activităților trebuie decise împreună cu părinții; • activitățile ar trebui să se realizeze după-amiaza și să aibă o durată mai mică de o oră sau să dureze 1-2 ore. 	<ul style="list-style-type: none"> • conținutul activităților trebuie să fie în concordanță cu programele școlare pentru disciplinele studiate în clasa pregătitoare; • se recomandă organizarea unor activități specifice următoarelor discipline studiate de elevi în clasa pregătitoare: „Comunicare în limba română”, „Matematică și explorarea mediului”, „Arte vizuale și abilități practice”, „Educație fizică”; • părinții și elevii trebuie să fie implicați în selectarea tipului și conținutului activităților realizate în cadrul atelierelor; • ar putea fi abordate diverse tematici din sfera de interes a elevilor, prin organizarea unor ateliere de creație, realizarea de jocuri comune părinți-copii, ieșiri în natură (drumeții, plimbări, jocuri în curtea școlii etc.); - activitățile trebuie să fie pe placul elevilor, să fie adecvate particularităților de vârstă ale elevilor, să fie constructive și să nu fie stresante pentru elevi; • anual sau semestrial, ar putea fi organizate excursii comune părinți-copii.

Cel de-al treilea studiu constatativ realizat de noi și-a propus să stabilească factorii care pot influența gradul de implicare a familiei în educația copiilor. În timpul discuțiilor cu

profesorii implicați ca parteneri în cercetarea noastră, am stabilit că majoritatea părinților care se implică activ în educația copiilor au un nivel educațional mediu sau ridicat și un statut socio-economic bun. Rezultatele acestui studiu constatativ au fost publicate în cadrul articolului „Factors which Influence the Involvement of the Family in their Children’s Education at the Beginning of the Romanian Primary Education” (Marin & Bocoș, 2017b). Studiul a relevat faptul că printre factorii care pot influența semnificativ gradul de implicare a familiei în educația copiilor se numără:

- nivelul educațional al părinților;
- statutul socio-economic al familiei;
- problemele cu care se confruntă familiile elevilor;
- statutul ocupațional al părinților;
- mediul de proveniență al familiei (Marin & Bocoș, 2017b).

Cel de-al patrulea studiu prezentat în cadrul capitolului VI al lucrării a avut ca principal obiectiv stabilirea inteligențelor multiple dominante ale elevilor de clasă pregătitoare. Teoria inteligențelor multiple, descoperită de Howard Gardner, este considerată o modalitate eficientă de optimizare a diferitelor tipuri de activități educaționale. Aplicarea acestei teorii în procesul instructiv-educativ ar trebui realizată după o înțelegere temeinică a abilităților și intereselor elevilor. Rezultatele acestui studiu au fost incluse în cadrul articolului „The MIDAS™ Profile of the Children. A Useful Instrument for Consolidating the School-Family Partnership” (Marin & Bocoș, 2018d).

Pentru a stabili care sunt inteligențele multiple cele mai dezvoltate la nivelul întregului eșantion de participanți, au fost realizate mediile aritmetice ale scorurilor înregistrate de fiecare elev, corespunzătoare fiecărui tip de inteligență. Rezultatele relevă faptul că cele mai mari medii ale scorurilor au fost înregistrate în cazul inteligenței naturaliste, al inteligenței intrapersonale, precum și în cel al inteligenței interpersonale. Cele mai scăzute medii ale scorurilor sunt asociate inteligenței muzicale/ritmice și corporal-kinestezice (vezi figura nr. 9).

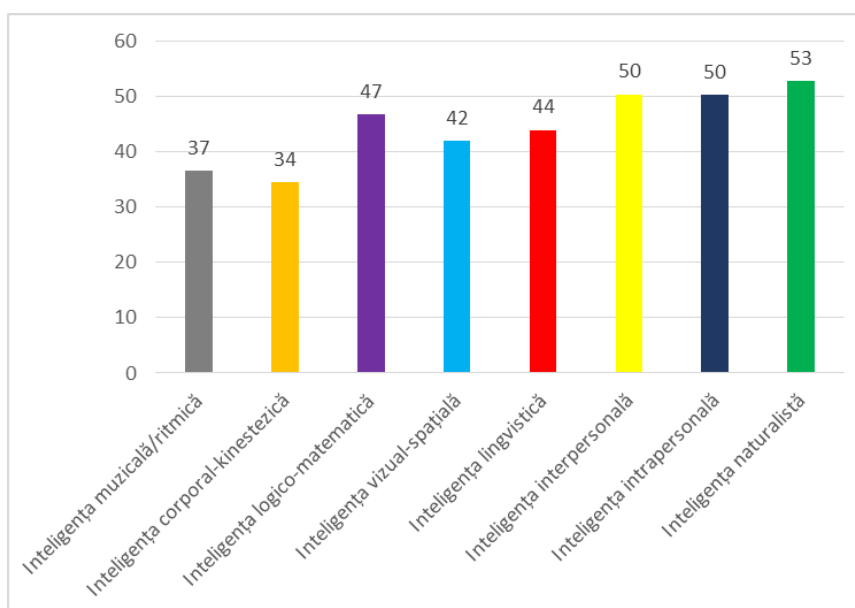

Figura nr. 9. Scoruri medii înregistrate pentru inteligențele multiple evaluate. Rezultate înregistrate la nivelul întregului eșantion de participanți (N=227)

În vederea identificării inteligențelor multiple cele mai dezvoltate la nivelul claselor de elevi, au fost utilizate mediile aritmetice ale scorurilor înregistrate de fiecare elev, corespunzătoare fiecărui tip de inteligență. Analizând datele cuprinse în figura nr. 10, se poate observa că la majoritatea claselor de elevi, cele mai mari medii ale scorurilor au fost înregistrate pentru inteligențele naturalistă (în cazul a 8 clase de elevi) și intrapersonală (în cazul a 3 clase de elevi). La una dintre clasele de elevi, a fost înregistrată cea mai mare valoare medie a scorurilor pentru inteligența lingvistică. Cele mai scăzute medii ale scorurilor au fost obținute la toate clasele de elevi pentru inteligența muzicală/ritmică și inteligența corporal-kinestezică.

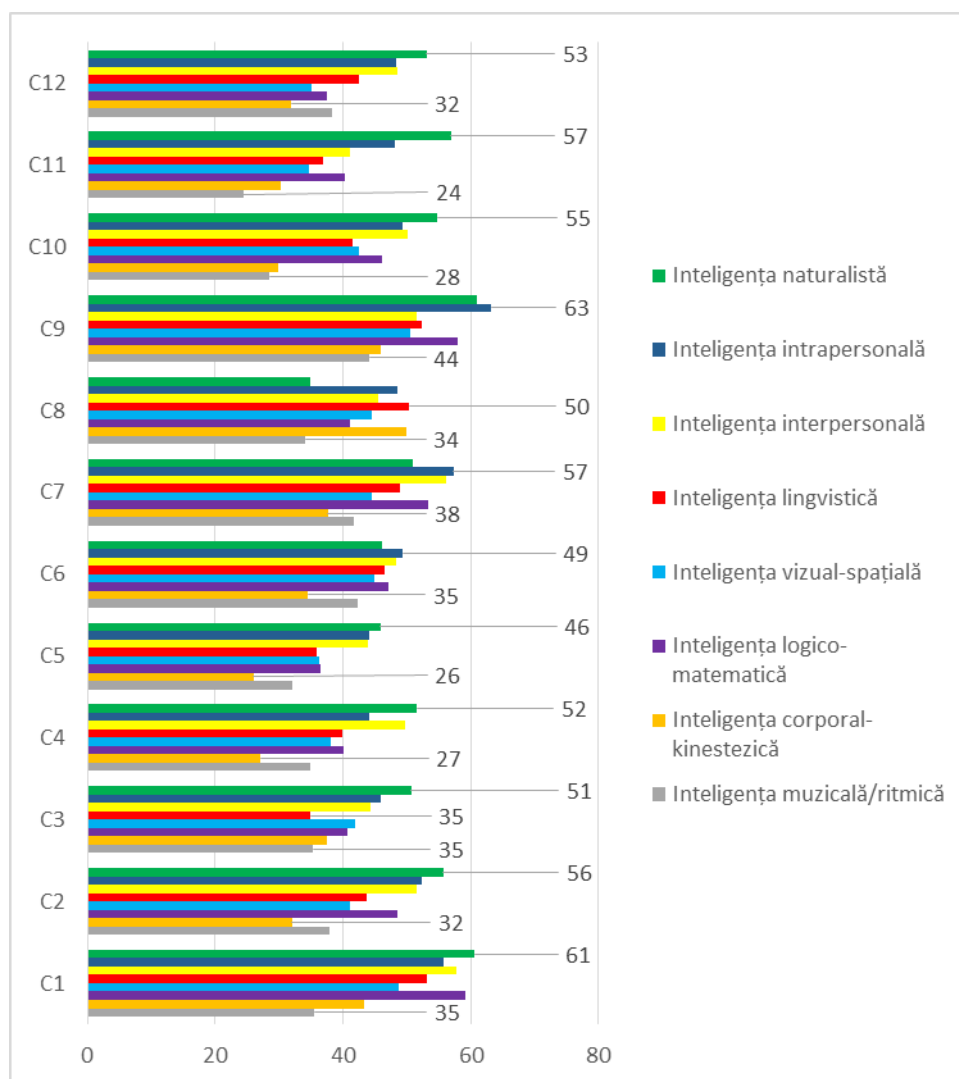

Figura nr. 10. Valori maxime și minime ale scorurilor medii înregistrate în etapa preexperimentală, la fiecare dintre clasele de elevi

În concluzie, cele mai dezvoltate tipuri de inteligențe ale elevilor incluși în studiul nostru sunt inteligența naturalistă, inteligența interpersonală și inteligența intrapersonală. Înțelegerea profilului de inteligență MIDAS al copiilor ar putea face ca profesorii și părinții să formuleze obiective educaționale privind oportunitățile de învățare care pot fi oferite elevilor în spațiul școlar sau familial. Valoarea ridicată a scorurilor obținute pentru inteligența naturalistă sugerează necesitatea de a stimula mai frecvent acest tip de inteligență, în timpul activităților de învățare desfășurate la școală sau la domiciliu. Interesul crescut al elevilor

pentru plante și animale ar trebui să fie luat în considerare în vederea asigurării succesului activităților educaționale organizate pe durata clasei pregătitoare.

Cel de-al cincilea studiu constatativ realizat de noi a evidențiat impactul pozitiv al unei implicări parentale ridicate în educația copiilor, asupra gradului de dezvoltare a inteligențelor multiple ale acestora. Premisa care stă la baza acestui studiu este că situațiile de învățare din familie au un rol semnificativ în procesul de stimulare și dezvoltare a fiecăreia dintre inteligențele multiple descoperite de Howard Gardner. Rezultatele obținute în cadrul acestei investigații au fost incluse în cadrul articolului „The Effects of a High Family Involvement in Pupils’ Education” (Marin & Bocoș, 2018c, in press). Așadar, prin intermediul acestui studiu constatativ, ne-am propus să stabilim dacă elevii care au înregistrat scoruri ridicate sau foarte ridicate pentru toate tipurile de inteligențe evaluate cu ajutorul chestionarului MIDAS, beneficiază de oportunități educaționale mai calitative și mai frecvente în spațiul familial. De asemenea, ne-am propus să stabilim care sunt tipurile de activități pe care părinții și elevii le realizează împreună, cu scopul de a stimula inteligențele multiple ale copiilor. Demersurile noastre de cercetare au vizat și elevii în cazul cărora au fost înregistrate scoruri reduse sau foarte reduse, în urma aplicării chestionarului „MIDAS for KIDS: My young child”. Rezultatele obținute sugerează faptul că există o corelație pozitivă între gradul de implicare a familiei în educația copiilor și gradul de dezvoltare a inteligențelor multiple (vezi figura nr. 11).

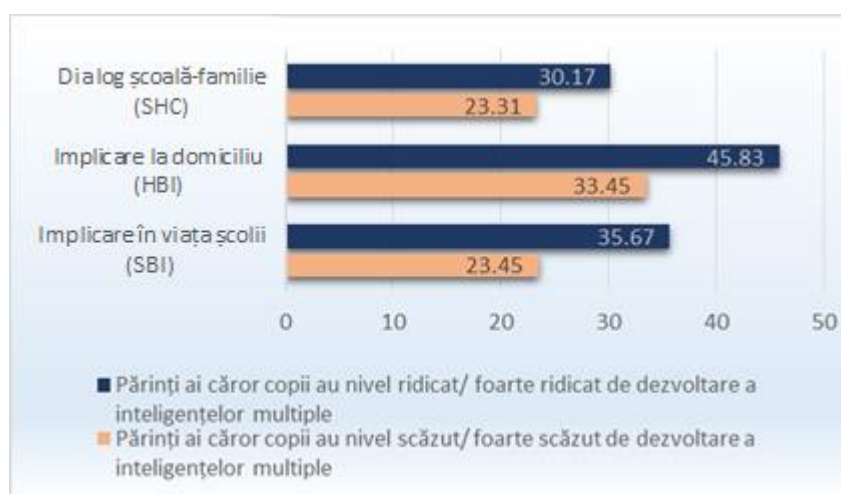

Figura nr. 11. Scoruri medii înregistrate pentru fiecare dimensiune a implicării familiale

Din discuțiile cu elevii și cadrele didactice a reieșit faptul că scorurile foarte scăzute înregistrate de unii dintre elevi în ceea ce privește gradul de dezvoltare a inteligențelor multiple sunt cauzați de factori diverși, inclusiv de unele caracteristici negative ale mediului familial în care aceștia se dezvoltă. Caracterul de noutate al acestui studiu constă în evidențierea relației dintre gradul de implicare a familiei în educația copiilor și gradul de dezvoltare a inteligențelor multiple ale elevilor de clasă pregătitoare (vezi Marin & Bocoș, 2018c, in press).

Scopul realizării celui de-al șaselea studiu constatativ, prezentat în capitolul al VI-lea al lucrării, a fost acela de a stabili care sunt efectele mesajelor scrise adresate părinților, referitoare la profilul de inteligență al elevilor. În cadrul cercetării, au fost distribuite părinților

două comunicări scrise, cu scopul de a analiza impactul acestora asupra parteneriatului școală-familie.

Chestionarele MIDAS au fost prezentate părinților ca fiind teste psihologice standardizate, utilizate și în alte țări pentru a stabili configurația profilului de inteligență al copiilor. Majoritatea părinților au acceptat propunerea de a completa chestionarele, ceea ce ne ajută să concluzionăm faptul că există un interes ridicat din partea acestora pentru a afla care sunt abilitățile cele mai dezvoltate ale copiilor. Toți părinții au considerat întrebările chestionarului ca fiind foarte accesibile și au fost dornici să afle informații legate de profilul de inteligență MIDAS al copiilor. Astfel, cea de-a doua scrisoare adresată părinților a conținut informații despre:

- inteligențele multiple cele mai dezvoltate ale copiilor;
- scopul în care vor fi utilizate informațiile obținute;
- mulțumiri adresate părinților pentru implicarea continuă și eficientă în viața școlii. Efectele pozitive ale transmiterii scrisorilor informative adresate părinților au fost prezentate în cadrul articolelor: „Impactul mesajelor pozitive adresate părinților asupra eficienței parteneriatului școală-familie” (Marin & Diaconu, 2017) și „Strategii de diferențiere și individualizare a instruirii aplicabile la clasa pregătitoare” (Marin & Ciociu, 2017).

Feedback-ul pozitiv primit din partea părinților sugerează faptul că aceștia au fost încântați să descopere informații despre profilul de inteligență al copiilor. Astfel, considerăm că mesajele pozitive despre abilitățile pozitive ale elevilor stimulează dorința părinților de a se implica activ în educația copiilor și de a coopera eficient cu cadrele didactice (Marin & Diaconu, 2017; Marin & Ciociu, 2017). Cel mai important aspect reieșit această cercetare este că acest instrument de cercetare poate fi folosit pentru a consolida parteneriatul școală-familie, ținând cont de atitudinile pozitive atât ale profesorilor, cât și ale părinților, pentru a afla mai multe informații despre profilul de inteligență al copiilor lor (vezi și Marin & Bocoș 2018d). Pentru o evoluție bună a parteneriatului școală-familie, este foarte important ca primele interacțiuni dintre elevi, părinți și profesori să fie realizate în condiții bune.

Cel mai important avantaj al administrării chestionarului MIDAS constă în accelerarea procesului de înțelegere a abilităților și intereselor elevilor. Un alt avantaj este legat de faptul că instrumentul poate oferi profesorilor și părinților șansa de a discuta despre abilitățile copiilor și de a formula strategii și planuri de acțiune în ceea ce privește educația copiilor.

Cel de-al șaptelea studiu constatativ a analizat viziunea directorilor școlari asupra strategiilor aplicabile la debutul școlarității mici, pentru a eficientiza parteneriatul școală-familie. Chestionarul online referitor la strategiile aplicabile pentru a consolida parteneriatul școală-familie, adresat directorilor școlari, a fost conceput de noi și a fost administrat prin intermediul platformei online www.isondaje.ro. Rezultatele obținute în urma distribuirii acestui chestionar au fost prezentate în cadrul studiului „School Principals’ Opinions on the Strategies of Strengthening the School-Family Partnership” (Marin & Bocoș, 2018a, in press). Chestionarul a fost prezentat directorilor școlari ca fiind un instrument util pentru a identifica direcții de acțiune eficiente, care pot fi aplicate cu succes de către cadrele didactice interesate să construiască un parteneriat autentic între școală și familie.

Acordul din partea Inspectoratului Școlar Județean Cluj, pentru colectarea datelor în mediul online, a fost obținut în data de 19.06.2018, prin intermediul adresei 6476. Pe durata

demersului de cercetare, au fost respectate toate cele 4 condiții specificate în acordul de principiu, primit din partea Inspectoratului Școlar Județean Cluj, fiind înregistrate următoarele rezultate:

- majoritatea respondenților consideră că cel mai frecvent întâlnite obstacole în construirea unui parteneriat autentic între școală și familie, la debutul școlarității mici, sunt reprezentate atât de nivelul educațional cât și de interesul scăzut al unor părinți de a se implica activ în viața școlii. Alte bariere enumerate de către directori sunt:

- nivelul scăzut de trai, problemele frecvente și condițiile precare în care locuiesc unele familii;
- un nivel scăzut de încredere în deciziile luate de către învățător;
- intervenția neadecvată a unor părinți în procesul educațional, ca urmare a necunoașterii nivelului real de pregătire al copiilor lor. Astfel, aceștia au tendința de a impune acordarea unor calificative mai mari, care nu reflectă nivelul real de pregătire al elevilor;
- plecarea părinților în străinătate, elevii rămânând în grija bunicilor, care nu au un control eficient asupra lor.

- cele mai eficiente modalități prin care poate fi consolidat parteneriatul școală-familie sunt organizarea de ateliere educaționale pentru părinți și elevi și activitățile extracurriculare realizate în prezența părinților. Participanții care au ales alte variante de răspuns au considerat că alte strategii care pot fi utilizate pentru consolidarea parteneriatului școală-familie sunt:

- conversațiile telefonice frecvente;
- adoptarea unor politici publice care pot crește stima pentru învățători și pentru celelalte categorii de cadre didactice;
- activitățile de educație parentală.

- majoritatea directorilor școlari (63 dintre ei, adică 98.43% din numărul total al respondenților) sunt de acord și consideră benefică implementarea atelierelor educaționale pentru părinți și elevi în învățământul primar;

- 89.06% din numărul total al participanților la studiu (57 dintre respondenți) conștientizează atât importanța formării continue a cadrelor didactice, cât și impactul pozitiv al acestor activități asupra cooperării dintre școală și familie;

- un procentaj semnificativ al directorilor școlari (85.94% dintre ei) sunt de acord cu faptul că rezultatele cercetărilor recente merită să fie diseminate în cadrul activităților metodice ale învățătorilor. Un procentaj scăzut al participanților la cercetare, respectiv 7.81% și 6.25% dintre ei, au selectat variantele de răspuns „Nu” sau „Nu știu”;

- toți directorii școlari sunt de părere că cele mai adecvate ipostaze ale colaborării școală-familie sunt reprezentate de cea a ușilor deschise pentru părinți și de cea a echilibrului sau a siguranței educaționale, caracterizată prin transparență decizională moderată;

- majoritatea respondenților (46 dintre ei) sunt de acord cu faptul că o implicare ridicată a familiei are efecte întotdeauna pozitive asupra relației de parteneriat dintre școală și familie.

Rezultatele investigației realizate relevă că directorii școlari conștientizează importanța realizării unei cooperări de înaltă calitate dintre școală și familie, fiind de acord cu faptul că o implicare ridicată a familiei în viața școlii are efecte pozitive asupra cooperării dintre părinți și cadre didactice.

Potrivit participanților, un nivel ridicat de implicare a familiei în viața școlii ar putea avea uneori efecte negative asupra parteneriatului școală-familie, dacă părinții au așteptări nerealiste cu privire la rezultatele școlare ale copiilor. În acest context, este important să evidentiem faptul că opiniile cadrelor didactice care predau în învățământul primar și ale directorilor școlari, cu privire la strategiile cele mai eficiente pentru îmbunătățirea cooperării dintre școală și familie, sunt foarte asemănătoare.

Principalele limite ale studiilor realizate de noi sunt legate de dimensiunile reduse ale eșantionului de participanți. Cercetările cu un număr mai mare de participanți din toate zonele geografice importante din România, trebuie să fie realizate pentru a ne forma o imagine de ansamblu asupra tuturor factorilor care influențează calitatea parteneriatului școală-familie. De asemenea, ar fi utilă dezvoltarea unor programe ușor de aplicat și cu efecte benefice asupra implicării părinților în educația copiilor și în viața școlii. Aceste programe ar trebui să se bazeze pe opiniile părinților, profesorilor și directorilor școlari, în privința strategiilor care ar trebui puse în aplicare pentru a se obține o cooperare strânsă între familii și instituțiile școlare.

În cadrul **capitolului VII**, este prezentată cercetarea pedagogică realizată în anul școlar 2017-2018, prin valorificarea tehnicii rotației factorilor. Tehnica rotației factorilor a fost valorificată cu scopul de a studia dacă prin implementarea programului la clasa C10 se obțin rezultate similare cu cele înregistrate în anul școlar 2016-2017 la clasa C3. Astfel, la clasa C10 a fost implementat programul „Învățăm jucându-ne. Împreună devenim mai inteligenți”. Gradul de implicare a familiei în educația copiilor, evoluția calității parteneriatului școală-familie și gradul de dezvoltare a inteligențelor multiple au fost monitorizate la clasa căreia i-a fost atribuit codul de identificare C3 (clasa experimentală din cadrul cercetării realizate în anul școlar 2016-2017). În vederea realizării acestui demers investigativ, au fost aplicate metode de cercetare, precum: ancheta pe bază de chestionar, interviul, studiul produselor activității, observația sistematică a comportamentului elevilor, precum și analiza documentelor școlare și curriculare.

Părinții și elevii din clasa C10 au dorit ca în cadrul AE-PE să se acorde o atenție deosebită stimulării următoarelor tipuri de inteligență: inteligența lingvistică, inteligența logico-matematică, inteligența interpersonală și inteligența intrapersonală. Eșantionul de conținut a cuprins conținuturi științifice, incluse în cadrul programelor școlare aflate în vigoare și care orientează procesele de instruire și educare realizate pe parcursul clasei I.

În anul școlar 2017-2018, au fost realizate comparații intergrupale și comparații intragrupale, fiind calculați următorii indicatori statistici: media aritmetică, abaterea standard și testul t pentru un singur eșantion (vezi tabelul nr. 9).

Tabelul nr. 9.

Concluziile comparațiilor realizate la clasa C10, utilizând testul t pentru un singur eșantion

Variabila dependentă	Indicatori prin care a fost cuantificat nivelul variabilei dependente	Rezultate înregistrate în anul școlar 2017-2018
Gradul de implicare a familiei în educația copiilor	Implicare în viața școlii (SBI)	Diferențe puternic semnificative statistic
	Implicare la domiciliu (HBI)	Diferențe puternic semnificative statistic

	Dialog școală-familie (SHC)	Diferențe puternic semnificative statistic
Calitatea/consistența parteneriatului școală-familie	Calitatea colaborării dintre părinți și cadre didactice	Diferențe puternic semnificative statistic
Gradul de dezvoltare a inteligențelor multiple	Inteligența muzicală/ritmică	Diferențe puternic semnificative statistic
	Inteligența corporal-kinestezică	Diferențe puternic semnificative statistic
	Inteligența logico-matematică	Diferențe puternic semnificative statistic
	Inteligența vizual-spațială	Diferențe puternic semnificative statistic
	Inteligența lingvistică/verbală	Diferențe puternic semnificative statistic
	Inteligența interpersonală	Diferențe puternic semnificative statistic
	Inteligența intrapersonală	Diferențe puternic semnificative statistic
	Inteligența naturalistă	Diferențe puternic semnificative statistic

Rezultatele obținute în anii școlari 2016-2017 și 2017-2018 ne conduc la concluzia că implementarea programului „Învățăm jucându-ne. Împreună devenim mai inteligenți” contribuie la creșterea gradului de implicare a familiei în educația copiilor, la optimizarea colaborării părinți-cadre didactice și la creșterea gradului de dezvoltare a inteligențelor multiple ale elevilor. Având în vedere efectele pozitive obținute, atât la clasa C3 în anul școlar 2016-2017, cât și la clasa C10 în anul școlar 2017-2018, putem afirma faptul că implementarea programului poate fi realizată atât pe parcursul clasei pregătitoare, cât și pe parcursul clasei I. Rezultatele obținute la clasa C3 în anul școlar 2017-2018, ne ajută să concluzionăm faptul că implementarea acestui program poate avea efecte pozitive pe termen lung, asupra tuturor celor trei variabile dependente incluse în cadrul ipotezei cercetării.

Părinții consideră debutul școlar al elevilor un moment decisiv, cu impact major asupra evoluției lor școlare viitoare. **Ipotezele de bază ale cercetărilor experimentale realizate de noi au fost confirmate.** Așadar, organizarea sistematică de ateliere educaționale pentru părinți și elevi, pe durata clasei pregătitoare și a clasei I, are efecte pozitive asupra celor trei variabile dependente formulate, și anume: calitatea parteneriatului școală-familie, gradul de implicare a familiei în educația copiilor și gradul de dezvoltare a inteligențelor multiple ale copiilor. Variabila independentă a fost reprezentată de implementarea, pe parcursul a 4 luni, a programului de intervenție „Învățăm jucându-ne. Împreună devenim mai inteligenți”. Având în vedere rezultatele obținute în urma desfășurării cercetării, putem considera că teoria inteligențelor multiple:

- are o largă aplicabilitate în sistemul educațional românesc, prin contribuțiile sale ridicate în optimizarea procesului de predare-învățare-evaluare realizat la nivel micropedagogic;

- permite individualizarea și diferențierea instruirii în funcție de aptitudinile, preferințele și nevoile educaționale ale elevilor;
- sprijină procesul de formare, menținere și dezvoltare a unor parteneriate educaționale școală-familie autentice și eficiente.

Ațiunea complementară a școlii și a familiei, precum și intervențiile educaționale comune sprijină învățarea de profunzime a elevilor și dezvoltarea unor abilități care le sunt necesare în procesul de învățare. Participarea la AE-PE a influențat în sens pozitiv comunicarea și relațiile intrafamiliale, generând emoții pozitive pentru participanți. Calitatea relațiilor părinți-copii este un factor important în asigurarea reușitei școlare a elevilor. Astfel, în urma discuțiilor cu părinții și elevii, putem contura principalele caracteristici ale părinților activ implicați în educația copiilor:

- încurajează permanent eforturile și progresul copiilor, valorizându-i și stimulându-le încrederea în propriile lor capacități;
- mențin un climat familial înalt calitativ, cald și protector, bazat pe relații pozitive și armonioase, respect, afecțiune, înțelegere, securitate afectivă, sprijin reciproc și grijă față de celălalt;
- utilizează consecvent practici moderne și eficiente de educare a copiilor;
- creează contexte de învățare atractive și îndrumă acțiunile de învățare ale copiilor;
- furnizează modele comportamentale pozitive;
- alocă cantități mari de timp activităților recreative și de învățare, desfășurate împreună cu copiii.

În cadrul acestei lucrări, ne-am orientat atenția asupra nivelului de învățământ primar, urmărind să investigăm realități educaționale actuale, să propunem soluții ameliorative și să formulăm repere acționale utile în consolidarea relației de parteneriat dintre școală și familie, precum și în realizarea unui învățământ acțional și aplicativ. Reluarea acestei cercetări pe un eșantion mai mare de elevi ar fi utilă, având în vedere actualitatea și importanța demersului investigativ prezentat în cadrul acestei lucrări. Scopul realizării viitoarelor demersuri de cercetare ar putea fi acela de a facilita eforturile depuse constant de către cadrele didactice pentru a identifica modalități optime de cooperare între școală și familie. Având în vedere faptul că experimentul psihopedagogic a vizat clase de elevi din cadrul instituțiilor școlare din județul Cluj, considerăm necesar ca cercetările viitoare să cuprindă eșantioane de participanți din mai multe regiuni ale țării. Astfel, capacitatea de generalizare a rezultatelor va fi mai ridicată. Soluțiile propuse de către profesori și rezultatele acestei investigații sunt utile, atât profesorilor din învățământul primar, cât și consilierilor școlari interesați de găsirea unor strategii eficiente de consolidare a parteneriatului școală-familie. Reluarea acestor demersuri de cercetare la clasele de elevi în care notarea elevilor se realizează prin calificative sau note, ar putea viza și rezultatele școlare ale elevilor, ținând cont de faptul că accelerarea dezvoltării inteligențelor multiple ale elevilor poate avea un impact pozitiv asupra performanțelor școlare înregistrate de elevi (Bocoș, 2013; Vârtop, 2015).

Diversitatea profilurilor de inteligență ale elevilor face necesară realizarea unor demersuri didactice personalizate. Acceptarea diversității ființei umane și a validității teoriei inteligențelor multiple a avut efecte benefice asupra calității cooperării dintre școală și familie. Prin intermediul acestei cercetări, ne-am propus să identificăm repere teoretice și acționale, inclusiv demersuri didactice diferențiate, care să-și dovedească eficiența și operaționalitatea în

procesul de educare a elevilor. Pornind de la rezultatele pozitive obținute în urma desfășurării experimentului psihopedagogic/didactic, pot fi formulate următoarele recomandări educaționale și manageriale:

- investigarea opiniilor părinților și elevilor, cu privire la modul în care doresc să fie implementate atelierele educaționale pentru părinți și elevi;
- elaborarea unui program personalizat de creștere a implicării familiale, bazat pe ateliere educaționale pentru părinți și elevi, realizabile în spațiul școlar și extrașcolar.

Rezultatele obținute în etapa postexperimentală a cercetării ne ajută să concluzionăm următoarele:

- părinții consideră util și relevant ca profilului de inteligență al elevilor să fie descoperit cu ajutorul chestionarului „MIDAS for KIDS: My young child”;

- cadrele didactice sunt interesate să cunoască informații despre profilul de inteligență al elevilor și consideră benefic să-și fundamenteze acțiunile de predare-învățare-evaluare, bazându-se pe rezultatele obținute în urma administrării chestionarului „MIDAS for KIDS: My young child”;

- organizarea sistematică a AE-PE, atât în spațiul școlar, cât și în spațiul familial, are efecte pozitive asupra calității cooperării dintre școală-familie-comunitate, asupra gradului de implicare a familiei în educația copiilor, precum și asupra gradului de dezvoltare a inteligențelor multiple ale elevilor.

Între clasele de elevi participante la cercetare, au fost identificate anumite similități în ceea ce privește inteligențele multiple dominante ale elevilor, constantându-se faptul că un număr mare de elevi au inteligența naturalistă foarte dezvoltată. Din perspectivă pragmatică/operatională, finalitatea atelierelor educaționale pentru părinți și elevi trebuie să fie aceea de a oferi elevilor experiențe de învățare pozitive. Prefigurarea și anticiparea eficientă, a tuturor acțiunilor care ar putea fi realizate în cadrul AE-PE, trebuie să se bazeze pe informațiile relevante de profilul de inteligență al fiecărui elev în parte, precum și pe prevederile programelor școlare aflate în vigoare. În cadrul atelierelor, a fost acordată o atenție deosebită abilităților de relaționare și formării comportamentelor colaborative și prosociale. Eficiența comunicării și interacțiunilor copii-adulți, din cadrul atelierelor educaționale pentru părinți și elevi, a fost asigurată prin manifestarea unor comportamente pozitive, precum: complianță la reguli, ascultare activă, contact vizual permanent, empatizare și gestionare optimă a emoțiilor.

Toate categoriile de respondenți vizate în cadrul cercetării noastre (elevi, părinți, cadre didactice care predau în învățământul primar, directori și directori adjuncți) consideră că este benefic să se organizeze ateliere educaționale pentru părinți și elevi, la debutul școlarității mici. Deschiderea, flexibilitatea, transparența decizională și receptivitatea părinților și a cadrelor didactice sprijină procesul consolidării parteneriatului educațional școală-familie. Considerațiile teoretice și practice, prezentate anterior, pot fi valorificate de către profesorii pentru învățământ primar care doresc să implementeze ateliere educaționale sau activități comune părinți-elevi, bazate pe aplicațiile educaționale ale teoriei inteligențelor multiple. Analizând rezultatele obținute, putem concluziona faptul că cele mai eficiente de consolidare a parteneriatului educațional școală-familie, care pot fi valorificate la începutul învățământului primar, sunt: atelierele educaționale pentru părinți și elevi, activitățile extracurriculare, întâlnirile individuale, conversațiile telefonice frecvente și ședințele cu părinții.

BIBLIOGRAFIE

- Adams, K. S., & Christenson, S. L. (2000). Trust and the family-school relationship: Examination of parent-teacher differences in elementary and secondary grades. *Journal of School Psychology, 38*, 477-497.
- Addi-Raccach, A., & Ainhoren, R. (2008). School governance and teachers' attitudes to parents' involvement in schools. *Teaching and Teacher Education, 25*, 805-813.
- Addi-Raccach, A., & Arviv-Elyashiv, R. (2008). Parent empowerment and teacher professionalism – teachers' perspectives. *Urban Education, 43*(3), 394-415.
- Agabrian, M. (2006). *Școala, familia, comunitatea*. Iași: Editura Institutul European.
- Agabrian, M. (2008). *Strategii de comunicare eficientă*. Iași: Editura Institutul European.
- Agabrian, M., & Millea, V. (2006). *Școala, familia, comunitatea*. Iași: Editura Institutul European.
- Agabrian, M., & Millea, V. (2005). *Parteneriate școală-familie-comunitate. Studiu de caz*. Iași: Editura Institutul European.
- Anderson, K. J., & Minke, K. M. (2007). Parent involvement in education: Toward an understanding of parents' decision making. *The Journal of Educational Research, 100*, 311-323.
- Anderson, S. A. (2000). How parental involvement makes a difference in reading achievement. *Reading Improvement, 37*(2), 61-86.
- Armstrong, T. (2012). *Ești mai inteligent decât crezi. Un ghid al inteligențelor multiple, pentru copii*. București: Editura Curtea Veche.
- Arnold, D. H., Zeljo, A., Doctoroff, G. L., & Ortiz, C. (2008). Parent involvement in preschool: Predictors and the relation of involvement to pre-literacy development. *The School Psychology Review, 37*(1), 74-90.
- Baker, A. J., & Soden, L. M. (1998). *The challenges of parent involvement research*. New York: ERIC Clearinghouse on Urban Education.
- Băran-Pescaru, A. (2004). *Parteneriat în educație: școală-familie-comunitate*. București: Editura Aramis Print.
- Becker, H. J., & Epstein, J. L. (1982). Parent involvement: A survey of teacher practices. *Elementary School Journal, 83*, 85-102.
- Berger, E. H. (1991). Parent involvement: yesterday and today. *The Elementary School Journal, 91*, 209-219.
- Bernal, A., Urpí, C., Rivas, S., & Repáraz, R. (2011). Social Values and Authority in Education: Collaboration between School and Families. *International Journal about Parents in Education, 5*(2), 134-135.
- Bernat, S.-E. (2003). *Tehnica învățării eficiente*. Cluj Napoca: Editura Presa Universitară Clujeană.
- Blandford, S. (2006). *Remodeling School Manual: Workforce Reform*. Harlow. England: Pearson Longman.
- Blandford, S., & Knowles, C. (2009). *Developing professional practice, 0-7*. Harlow, England: Pearson Longman.
- Bocoș, M. (2003). *Cercetarea pedagogică. Suporturi teoretice și metodologice*. Cluj-Napoca: Editura Casa Cărții de Știință.

- Bocoș, M. (2007). *Didactica disciplinelor pedagogice. Un cadru constructivist*. Cluj Napoca: Editura Presa Universitară Clujeană.
- Bocoș, M. (2012). *Didactica disciplinelor pedagogice. Suport de curs utilizat în cadrul proiectului „Calitate, inovare, comunicare în sistemul de formare continuă a didacticienilor din învățământul superior”*, proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 - 2013.
- Bocoș, M.-D. (2013). *Instruirea interactivă. Repere axiologice și metodologice*. Iași: Editura Polirom.
- Bocoș, M., & Chiș, V. (2013). *Management curricular (vol. I). Repere teoretice și aplicative*. Pitești: Editura Paralela 45.
- Bocoș, M.-D. (coord.). (2016a). *Dicționar praxiologic de pedagogie. Volumul I: A-D*. Pitești: Editura Paralela 45.
- Bocoș, M.-D. (coord.). (2016b). *Dicționar praxiologic de pedagogie. Volumul II: E-H*. Pitești: Editura Paralela 45.
- Bocoș, M.-D. (coord.). (2017). *Dicționar praxiologic de pedagogie. Volumul III: I-L*. Pitești: Editura Paralela 45.
- Bocoș, M., Gavra, R., & Marcu, S.-D. (2008). *Comunicarea și managementul conflictului*. Pitești: Editura Paralela 45.
- Bocoș, M., Jucan, D. (2017), *Fundamentele pedagogiei. Teoria și metodologia curriculumului. Repere și instrumente didactice pentru formarea profesorilor*, Ediția a III-a revizuită. Pitești: Editura Paralela 45.
- Bordei, S. (2014). Aspects of the Application of Theory of Multiple Intelligences in Romanian School with Students between 10 and 14 Years Old. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 128, 269-274.
- Botiș Matanie, A., & Axente, A. (2011). *Disciplinarea pozitivă sau cum să disciplinezi fără să rănești*. Cluj-Napoca: Editura Asociația de Științe Cognitive din România.
- Brănișteanu, R. (2013). *Educația socio-emoțională – ateliere pentru preșcolari*. Teză de doctorat nepublicată, Universitatea Babeș-Bolyai.
- Breben, S. (2010). *Activități bazate pe inteligențe multiple. Jocuri pentru dezvoltarea inteligenței preșcolare la vârsta preșcolară și școlară mică. Vol. 4*. Craiova: Editura Reprograph.
- Bruner, J. S. (1970). *Procesul educației intelectuale*. București: Editura Științifică.
- Bruner, J. S. (1970). *Pentru o teorie a instruirii*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
- Bunescu, Gh. (1993). Democratizarea educației și educația părinților. *Revista de Pedagogie nr. 3*.
- Burhan, A., Selim, E.F., & Emrullah, Y. (2010). Problems encountered in the applications of multiple intelligence theory in primary schools in Turkey. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 9, 1873-1877.
- Cakiroglu, A., & Kuruyer, H. G. (2012). First grade elementary school student's family involvement. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 46, 5588-5592. Retrieved March 29, 2018.
- Cankar, F., Deutsch, T., & Kolar., M. (2009). Teachers and Parents – Partners with Different Expectations. *International Journal about Parents in Education*, 3(1), 15-28.

- Cattarossi, F., & Sefcick, R. (2012). *Ghidul părinților. Intrarea în școală: grădinița și clasa pregătitoare*. București: Editura Corint.
- Catalano, H., & Catalano, C. (2014). The Importance of the School-family Relationship in the Child's Intellectual and Social Development. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 128, 406-414.
- Cerghit, I. (2006). *Metode de învățământ*, Ed. a IV-a, revizuită și adăugită. București: Editura Didactică și Pedagogică.
- Cerghit, I. (2008). *Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, stiluri și strategii*. Iași: Editura Polirom.
- Clarke, B. L., Sheridan, S. M., & Woods, K. E. (2010). Elements of healthy family-school relationships. In Christenson, S. L., & Reschly, A. L. (Eds.), *Handbook of school-family partnerships*, 61-79. New York: Routledge.
- Chavkin, N. F., Gonzalez, J., & Rader, R. (2000). A home-school program in a Texas-Mexico border school: Voices from parents, students, and school staff. *The School Community Journal*, 10(2) 127-137.
- Chrispeels, J. H. (1996). Effective schools and home-school-community partnership roles: A framework for parent involvement. *School Effectiveness and School Improvement*, 7(4), 297-323.
- Christenson, S. L. (2004). The family-school partnership: An opportunity to promote the learning competence of all students. *School Psychology Review*, 33, 83-104.
- Chiș, O., & Bocoș, M. (2015). Exploratory Study on Specific Needs and Training Opportunities in Romania for School Mediators. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 209, 122-128.
- Chiș, V. (2001). *Activitatea profesorului între curriculum și evaluare*. Cluj-Napoca: Editura Presa Universitară Clujeană.
- Chiș, V. (2002). *Provocările pedagogiei contemporane*. Cluj Napoca: Editura Presa Universitară Clujeană.
- Chiș, V. (2005). *Pedagogia contemporană. Pedagogia pentru competențe*. Cluj-Napoca: Editura Casa Cărții de Știință.
- Claff, G. (2007). *Parteneriat școală-familie-comunitate. Ghid pentru cadrele didactice*. Ed. a 2-a. București: Editura Didactică și Pedagogică.
- Clocotici, V., & Stan, A. (2000). *Statistică aplicată în psihologie*. Iași: Editura Polirom.
- Ciolan, L. (2008). *Învățarea integrată. Fundamente pentru un curriculum transdisciplinar*. Iași: Editura Polirom.
- Coban, S., & Dubaz, I. (2011). The relationship between active learning models in music lessons in elementary schools and multiple intelligence areas. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 28, 684-690.
- Cojocariu, V.-M., & Butnaru, T. (2014). Drama Techniques as Communication Techniques Involved in Building Multiple Intelligences at Lower-elementary Students. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 128, 152-157.
- Cojocariu, V.-M., & Mareș, G. (2014). A Study on the Primary School Teachers' View upon the Essential Factors Determining the (Non)Involvement of the Family in the Education of Primary School Students in Romania. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 142, 653-659.

- Coleman, J. S. (1987). Families and schools. *Educational Researcher*, 16, 32-38.
- Coleman, M., & Wallinga, C. (2000). Connecting families and classrooms using family involvement webs. *Childhood Education*, 76(4), 209-214.
- Comer, J. P. (2005). The rewards of parent participation. *Educational Leadership: Learning from Urban Schools*, 62(6), 38-42.
- Comer, J. P., Ben-Avie, M., Haynes, N. M., & Joyner, E. T. (1999). *Child by child: The comer process for change in education*. New York: Teachers College Press.
- Cone, J. D., Delawyer, D. D., & Wolfe, V. V. (1985). Assessing parent participation: The Parent – Family Involvement Index. *Exceptional Children*, 51(5), 417-424.
- Constantinescu, R.-S. (2014). The Theory of Multiple Intelligences-applications in Mentoring Beginning Teachers. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 116.
- Cox, D. D. (2005). Evidence-based interventions using home-school collaboration. *School Psychology Quarterly*, 20, 473-497.
- Cristea, S. (1998). *Dicționar de pedagogie*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
- Cristea, S. (2010). *Fundamentele pedagogiei*. Iași: Editura Polirom.
- Crozier, G. (1999). Is it a case of “we know when we’re not wanted”? The parents’ perspective on parent-teacher roles and relationships. *Educational Research*, 41(3), 315-328.
- Cucoș, C. (2002). *Pedagogie*, Ediția a II-a revăzută și adăugită. Iași: Editura Polirom.
- Cullingford, C., & Morrison, M. (1999). Relationships between parents and school: a case study. *Educational Review*, 51(3), 253-263.
- Culp, R. E., Schadle, S., Robinson, L., & Culp, A. M. (2000). Relationships among parental involvement and young children’s perceived self-competence and behavioral problems. *Journal of Child and Family Studies*, 9(1), 27-38.
- Dauber, S. L., & Epstein, J. L. (1991). School programs and teacher practices of parent involvement in inner-city elementary and middle schools. *The Elementary School Journal*, 91, 289-305.
- Davies, J. D., Ryan, J., & Tarr, J. (2011). What we tell them is not what they hear: the importance of appropriate and effective communication to sustain parental engagement at transition point. *International Journal about Parents in Education*, 5(2), 25-34.
- Debesse, M. (1981). *Etapete educației*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
- Dottrens, R. (1971). *Institutori ieri, educatori mâine. Evoluția școlii primare*. Cluj Napoca: Editura Presa Universitară Clujeană.
- Dragu, M., & Dumitru, I. (2012). *Cartea Inteligențelor Multiple. Tehnici de identificare a tipurilor de inteligență la copiii de vârstă preșcolară și la elevii din clasele I-IV*. Târgoviște: Editura Gimansium.
- Drummond, K. & Stipek, D. (2004). Low-income parents’ beliefs about their role in children’s academic learning. *The Elementary School Journal*. 104(3), 197-213.
- Duch, H. (2005). Redefining parent involvement in head start: A two-generation approach. *Early Child Development and Care*. 175, 23-35.
- Eccles, J. S., & Harold, R. (1991). Gender differences in sport involvement: Applying the Eccles’ expectancy-value model. *Journal of Applied Sport Psychology*, 3, 7-35.
- Eccles, J. S., & Harold, R. D. (1993). Parent-school involvement during the early adolescent years. *Teachers College Record*, 94, 568-587.

- Eccles, J. S., Jacobs, J. E., & Harold, R.D. (1990). Gender role stereotypes, expectancy effects, and parents' socialization of gender differences. *Journal of Social Issues*, 46, 183-201.
- Edwards, A., & Warin, J. (1999). Parental involvement in raising the achievement of primary school pupils: Why bother? *Oxford Review of Education*, 25(3), 325-341.
- Edwards, R., & Allred, P. (2000). A typology of parental involvement in education centering on children and young people. *British Journal of Sociology of Education*, 21, 435-455.
- El Nokali, N. E., Bachman, H. J., & Votruba-Drzal, E. (2010). Parent involvement and children's academics and social development in elementary school. *Child Development*, 81, 988-1005.
- Epstein, J. L. (2001). *School, family, and community partnerships: Preparing educators and improving schools*. Boulder, CO: Westview Press.
- Epstein, J. L., Sanders, M. G., Simon, B. S., Salinas, K. C., Jansorn, N. R., & Van Voorhis, F. L. (2002). *School, family, and community partnerships: Your handbook for action* (2nd ed.). Thousand Oaks, CA: Corwin.
- Epstein, J. L., & Salinas, K. C. (2004). Partnering with families and communities. *Educational Leadership*, 61, 12-18.
- Fan, X., & Chen, M. (2001). Parental involvement and students' academic achievement: A meta-analysis. *Educational Psychology Review*, 13, 1-22.
- Fantuzzo, J., Gadsden, V., Li, F., Sproul, F., McDermott, P., Hightower, D., & Minney, A. (2013). Multiple dimensions of family engagement in early childhood education: Evidence for a short form of the Family Involvement Questionnaire. *Early Childhood Research Quarterly*, 28, 734-742.
- Fantuzzo, J., Gadsden, V., & McDermott, P. (2011). An integrated curriculum to improve mathematics, language, and literacy for Head Start children. *American Educational Research Journal*, 48, 763-793.
- Fantuzzo, J., LeBoeuf, W., & Rouse, H. (2014). An investigation of the relations between school concentrations of student risk factors and student educational well-being. *Educational Researcher* 43(1), 25-36.
- Fantuzzo, J., McWayne, C., Perry, M. A., & Childs, S. (2004). Multiple dimensions of family involvement and their relations to behavioral and learning competencies for urban, low-income children. *School Psychology Review*, 33(4), 467-480.
- Fantuzzo, J., Tighe, E., & Childs, S. (2000). Family Involvement Questionnaire: A multivariate assessment of family participation in early childhood education. *Journal of Educational Psychology*, 92(2), 367-376.
- Fantuzzo, J., Tighe, E., & Perry, M. (1999). Relationships between family involvement in Head Start and children's interactive peer play. *NHSA Dialog*, 3, 60-67.
- Fishel, M., & Ramirez, L. (2005). Evidence-based parent involvement interventions with school-aged children. *School Psychology Quarterly*, 20, 371-402.
- Fisher, Y. (2009). Defining parental involvement: The Israeli case. *US-China Education Review*, 6, 33-45.
- Fraser, M. W. et al. (2010). *Familii puternice: program pentru educația părinților*. Cluj-Napoca: Editura Presa Universitară Clujeană.

- Garcia, D. C. (2004). Exploring connections between the construct of teacher efficacy and family involvement practices: Implications for urban teacher preparation. *Urban Education, 39*(3), 290-315.
- Gardner, H. (2006). *Inteligențele multiple: noi orizonturi*. București: Editura Sigma.
- Glueck, C. L., & Reschly, A. L. (2014). Examining congruence within school–family partnerships: Definition, importance, and current measurement approaches. *Psychology in the Schools, 51*(3), 296-315.
- Graue, E., Clements, M. A., Reynolds, A. J., & Niles, M. D. (2004). More than teacher directed or child initiated: Preschool curriculum type, parent involvement, and children's outcomes in the child-parent centers. *Education Policy Analysis Archives, 12*(72), 1-38.
- Green, C. L., Walker, J. M. T., Hoover-Dempsey, C. V., & Sandler, H. M. (2007). Parent's motivations for involvement in children's education: An empirical test of a theoretical model of parental involvement. *Journal of Educational Psychology, 90*, 532-544.
- Greenwood, G. E., & Hickman, C. W. (1991). Research and practice in parent involvement: Implications for teacher education. *The Elementary School Journal, 91*, 279-288.
- Griffith, J. (1998). The relation of school structure and social environment to parent involvement in elementary schools. *Elementary School Journal, 99*(1), 53-80.
- Grolnick, W. S., Benjet, C., Kurowski, C. O., & Apostoleris, N. H. (1997). Predictors of parent involvement in children's schooling. *Journal of Educational Psychology, 89*(3), 538-548.
- Grolnick, W. S. & Slowiaczek, M. L. (1994). Parents' involvement in children's schooling: A multidimensional conceptualization and motivational model. *Child Development, 65*(1), 237-252.
- Guerra, M., & Luciano, E. (2010). Sharing the responsibility of education: The relationship between teachers and parents in 0-6 year-old children services and schools. *Procedia - Social and Behavioral Sciences, 2*(2), 3308-3313.
- Gurlui, I. (2015). Educational Partnership in Primary Education. *Procedia - Social and Behavioral Sciences, 180*, 606-611.
- Hattie, J. (2014). *Învățarea vizibilă. Ghid pentru profesori*. București: Editura Trei.
- Haynes, N. M., & Comer, J. P. (1993). The yale school development program: Process, outcomes, and policy implications. *Urban Education, 28*(2), 166-199.
- Haynes, N. M., Emmons, C. L., & Woodruff, D. W. (1998). School development program effects: Linking implementation to outcomes. *Journal of Education for Students Placed At Risk, 3*(1), 71-86.
- Hill, N. E., Castellino, D. R., Lansford, J. E., Nowlin, P., Dodge, K. A., Bates, J. E., & Pettit, G. S. (2004). Parent academic involvement as related to school behavior, achievement and aspirations: Demographic variations across adolescence. *Child Development, 75*, 1491-1509.
- Hill, N. E., & Taylor, L. C. (2004). Parental school involvement and children's academic achievement: Pragmatics and issues. *Current Directions in Psychological Science, 13*, 161-164.
- Hill, N. E., & Tyson, D. F. (2009). Parent involvement in middle school: A meta-analytic assessment of the strategies that promote achievement. *Developmental Psychology, 45*, 740-763.

- Ho Sui Chu, E. (2007). Building trust in elementary schools: the impact of home school community collaboration. *International Journal about Parents in Education*, 1(0), 8-20.
- Hobjilă, A. (2014). Challenges in Continuing Education of Primary and Preschool Teachers in Romania: Teachers – Students’ Parents Communication. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 142, 684-690.
- Hobbs, N. (1978). An ecosystem: Families, schools and communities. *Teachers College Record*, 79, 756-766.
- Hoover-Dempsey, K. V., & Sandler, H. M. (1995). Parental involvement in children's education: Why does it make a difference? *Teachers College Records*, 97, 310-331.
- Hoover-Dempsey, K. V., Walker, J. M. T., Sandler, H. M., Whetsel, D., Green, C. L., Wilkins, A. S., & Closson, K. E. (2005). Why do parents become involved? Research findings and implications. *Elementary School Journal*, 106(2), 105-130.
- Ilie, A. M. (2011). Multiple representations in the Romanian literature class. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 11, 62-66.
- Ionescu, M. (1972). *Clasic și modern în organizarea lecției*. Cluj-Napoca: Editura Dacia;
- Ionescu, M. (coord.). (1998). *Educația și dinamica ei*. București: Editura Tribuna Învățământului.
- Ionescu, M. (coord.). (2005). *Preocupări actuale în științele educației*. Cluj-Napoca: Editura Eikon.
- Ionescu, M., & Bocoș, M. (coord.). (2009). *Tratat de didactică modernă*. Pitești: Editura Paralela 45.
- Ionescu, M., & Chiș, V. (coord.). (2009). *Fundamentări teoretice și abordări praxiologice în științele educației*. Cluj Napoca: Editura Eikon.
- Ionescu, M., & Chiș, V. (1992). *Strategii de predare-învățare*. București: Editura Științifică.
- Iucu, R.B. (2006). *Managementul clasei de elevi. Aplicații pentru gestionarea situațiilor de criză educațională*. Ediția a II-a. Iași: Editura Polirom.
- Izzo, C. V., Weissberg, R. P., Kaspro, W. J., & Fendrich, M. (1999). A longitudinal assessment of teacher perceptions of parental involvement in children’s education and school performance. *American Journal of Community Psychology*, 27, 817-839.
- Jeffries, K. (2012). *Increasing parental involvement in early childhood education*. (Doctoral Thesis). Retrieved from <http://scholarcommons.usf.edu/etd/4340>. University of South Florida.
- Jeynes, W. H. (2005). A meta-analysis of the relation of parental involvement to urban elementary school student academic achievement. *Urban Education*, 40, 237-269.
- Joița, E. (coord.). (2008). *A deveni profesor constructivist. Demersuri constructiviste pentru o profesionalizare pedagogică inițială*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
- Joița, E. (2002). *Educația cognitivă*. Iași: Editura Polirom.
- Joița, E. (2006). *Instruirea constructivistă – o alternativă. Fundamente. Strategii*. București: Editura Aramis.
- Joița, E. (1998). *Eficiența instruirii. Fundamente pentru o didactică praxiologică*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
- Jones, M., Hobbs, L., Kenny, J., Campbell, C., Chittleborough, G., Gilbert, A., Herbert, S., & Redman, C. (2016). Successful university-school partnerships: An interpretive

- framework to inform partnership practice. *Teaching and Teacher Education*, 60, 108-120.
- Kamps, D., Wills, H., Greenwood, C., Thorne, S., Lazo, J., Crockett J., McGonigle Akers, J., & Swaggart, B. L. (2003). Curriculum influences on growth in early reading fluency for students with academic and behavioral risks: A descriptive study. *Journal of Emotional and Behavioral Disorders*, 11, 211-224.
- Karila, K., & Alasuutari, M. (2012). Drawing Partnership on Paper: How do the Forms for Individual Educational Plans Frame Parent-Teacher Relationship? *International Journal about Parents in Education*, 6(1), 15-27.
- Kaya, A., & Dönmez, B. (2010). A comparison of the classroom management approaches of the teachers implementing “Constructivist Learning Approach” and not implementing this approach. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 2(2), 1820-1824.
- Koch, K. (2011). *În ce fel sunt eu inteligent? Ghidul părinților pentru inteligențele multiple*. Oradea: Editura Societatea Biblică din România.
- Kohl, G. W., Lenga, L. J., & McMahan, R. J. (2000). Parent involvement in school conceptualizing multiple dimensions and their relations with family and demographic risk factors. *Journal of School Psychology*, 38(6), 501-523.
- Kristoffersson, M. (2009). Parental Involvement All the Way Through Local School Boards. *International Journal about Parents in Education*, 3(1), 37-41.
- Krüger, J., & Michalek, R. (2011). Parents’ and Teachers’ Cooperation: Mutual Expectations and Attributions from a Parents’ Point of View. *International Journal about Parents in Education*, 5(2), 1-11.
- Kuo, P. X., Volling, B. L., & Gonzalez, R. (2018). Gender role beliefs, work-family conflict, and father involvement after the birth of a second child. *Psychology of Men & Masculinity*, 19(2), 243-256.
- Kykalová, M., & Vasilyeva, E. A. (2015). On the Problem of Categorizing Students Based on their Cognitive Styles and Teaching Strategies. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 176, 578-587.
- Labăr, A.V. (2008). *SPSS pentru științele educației. Metodologia analizei datelor în cercetarea practică*. Iași: Editura Polirom.
- Lamb-Parker, F., Piotrkowski, C. S., Baker, A. J. L., Kessler-Sklar, S., Clark, B., & Peay, L. (2001). Understanding barriers to parent involvement in head start: A research-community partnership. *Early Childhood Research Quarterly*, 16, 35-51.
- Lareau, A. (1987). Social class differences in family-school relationships: The importance of cultural capital. *Sociology of Education*, 60, 73-85.
- Lazar, A., & Slostad, F. (1999). How to overcome obstacles to parent-teacher partnerships. *The Clearing House*, 72(4), 206-210.
- Lazer, A., Guttman, J., & Margalit, T. (2000). Students preferred level of parental involvement in school. *Education and Society*, 18(1), 99-111.
- Lunenburg, F.C. (2011). The Comer School Development Program: Improving Education for Low-Income Students. *National Forum of Multicultural Issues Journal*, 8(1), 1-14.
- Marcon, R. A. (1999). Positive relationships between parent school involvement and public school inner-city preschoolers’ development and academic performance. *School Psychology Review*, 28, 395-412.

- Mareș, M. (2008). *Optimizarea relației școală-familie în realizarea managementului educațional al elevilor*. București: Editura Sigma.
- Markström, A.-M. (2013). Children's perspectives on the relations between home and school. *International Journal about Parents in Education*, 7(1), 43-56.
- Margaritoiu, A., & Eftimie, S. (2011). Some issues concerning school-family partnerships. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 11, 42-46.
- Marin, D.-C., & Bocoș, M. (2018a, in press). School Principals' Opinion on the Strategies of Strengthening School-Family Partnership. Manuscript submitted for publication.
- Marin, D.-C., & Bocoș, M. (2018b, in press). Legislative Framework concerning School-Family Partnership. Manuscript submitted for publication.
- Marin, D.-C., & Bocoș, M. (2018c, in press). The Effects of a High Family Involvement in Pupils' Education. An Analysis based on the Theory of Multiple Intelligences.
- Marin, D.-C. (2018). *Învățăm jucându-ne. Cartea părinților implicați*. București: Editura Smart Publishing.
- Marin, D.-C., & Bocoș, M. (2017a). Strategies for Implementing Effective Educational Workshops for Parents and Children during the Preparatory Grade, *The European Proceedings of Social & Behavioural Sciences EpSBS*.
- Marin, D.-C., & Bocoș, M. (2017b). Factors which Influence the Involvement of the Family in their Children's Education at the Beginning of the Romanian Primary Education, *Educatia 21 Journal*, 15, 35-39.
- Marin, D.-C. (2017). *Strategii de stimulare a inteligențelor multiple ale elevilor de clasă pregătitoare. Ghid pentru părinți*. Iași: Editura Stef.
- Marin, D.-C., Bocoș, M., & Călin, C. (2017). Effective Methods of Strengthening the School-Family Partnership during the Preparatory Grade: An Analysis of Primary School Teachers' Opinions. *The European Proceedings of Social & Behavioural Sciences EpSBS*.
- Marin, D.-C., & Ciociu, M. (2017). *Strategii de diferențiere și individualizare a instruirii aplicabile la clasa pregătitoare*. Lucrare prezentată la a X-a ediție a Simpozionului Județean „Școala și educația în perspectivă europeană”, Câmpia Turzii.
- Marin, D.-C., & Diaconu, L. (2017). *Impactul mesajelor pozitive adresate părinților asupra eficienței parteneriatului școală-familie*. Lucrare prezentată la a X-a ediție a Simpozionului Județean „Școala și educația în perspectivă europeană”, Câmpia Turzii.
- Marin, D.-C., & Bocoș, M. (2016). Characteristics of the Communication Between Parents and Students of the Preparatory Class. Barriers, Positive Factors, and Responsibilities of Teachers, *Educatia 21 Journal*, 14, 1-4.
- Marschall, M. (2006). Parent involvement and education outcomes for Latino students. *Review of Policy Research*, 23, 1053-1076.
- Marungruang, P., Wongwanich, S., & Tangdhanakanond, K. (2014). Development and Preliminary Psychometric Properties of a Parenting Quality Scale. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 116, 1696-1703.
- Matanie, A. B., Axente, A. (2011). *Disciplinarea pozitivă sau cum să disciplinezi fără să rănești*. Ed. a III-a. Cluj Napoca: Editura ASCR.

- Matejevic, M., Jovanovic, D., & Jovanovic, M. (2014). Parenting Style, Involvement of Parents in School Activities and Adolescents' Academic Achievement. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 128, 288-293.
- Mattingly, D. J., Prislín, R., McKenzie, T. L., Rodriguez, J. L., & Kayzar, B. (2002). Evaluating evaluations: The case of parental involvement programs. *Review of Educational Research*, 72, 549-576.
- Mărginean, E.B., Millea, S., & Popa, N. (2014). *Manual de dezvoltare personală - Prin joc spre aventura cunoașterii*. Cluj-Napoca: Editura Grinta.
- McCurdy, K., & Daro, D. (2001). Parent involvement in family support programs: An integrated theory. *Family Relations*, 50, 113-121.
- McDermott, P., Rikoon, S. & Fantuzzo, J. (2014). Tracing children's approaches to learning through Head Start, kindergarten, and first grade: Different pathways to different outcomes. *Journal of Educational Psychology*, 106(1), 200-213.
- McWayne, C., Campos, R., & Owsianik, M. (2008). A multidimensional, multilevel examination of mother and father involvement among culturally diverse Head Start families. *Journal of School Psychology*, 46, 551-573.
- Miedel, W. T. & Reynolds, A. J. (1999). Parent involvement in early intervention for disadvantaged children: Does it matter? *Journal of School Psychology*, 37(4), 379-402.
- Miller, P. H. (2010). *Theories of developmental psychology* (5th edition). New York: Worth Publishers.
- Molan, V. (2014). *Didactica disciplinelor „Comunicare în limba română” și „Limba și literatura română” din învățământul primar*. București: Editura Miniped.
- Moisin, A. (1995). *Părinți și copii*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
- Moran, K. M., Turiano, N. A., & Gentzler, A. L. (2018). Parental warmth during childhood predicts coping and well-being in adulthood. *Journal of Family Psychology*, 32(5), 610-621.
- Morris, V., Taylor, S., Knight, J., & Wasson, R. (1996). Preparing teachers to reach out to families and communities. *Action in Teacher Education*, 18(1), 10-22.
- Năstasă, L.-E., & Ionescu, E. (2015). Favorite Musical Styles, Emotional Intelligence and Adolescent' Personality. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 187, 83-87.
- Neacșu, I. (1978). *Motivație și învățare*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
- Nicolini, P. (2011). How to assess intelligences through the observational method. The Italian experience. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 11, 87-91.
- Ozmen, F., Canpolat, C. (2010). The efficiency of school-parent associations (SPA) at schools. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 9, 1947-1954.
- Pancu, D.-C., & Bocoș, M. (2016). Strategies for Improving School – Family Cooperation in the Romanian Primary Educational System, *The European Proceedings of Social & Behavioural Sciences EpSBS, XVIII*, 481-486.
- Pancu, D.-C. (2016a). *Experiențe de învățare pozitive bazate pe valorificarea teoriei inteligențelor multiple la clasa I. Analize din perspective teoretice și practic-aplicative*. Editura Sfântul Ierarh Nicolae, Brăila.
- Pancu, D.-C. (2016b). *Rolul teoriei inteligențelor multiple în consolidarea parteneriatului școală-familie. Strategii aplicabile la clasa pregătitoare*. Editura Sfântul Ierarh Nicolae, Brăila.

- Pancu, D.-C. (2016c). *Strategii de stimulare a inteligenței naturaliste în ciclul primar*. Lucrare prezentată la a XXVIII-a ediție a Simpozionului Național „Preuniversitaria”, Cluj-Napoca.
- Partridge, J., Brustad, R., & Stellino, M. B. (2013). Theoretical perspectives: Eccles' expectancy-value theory. in Horn, T.S. (ed) *Advances in Sport Psychology*, 3rd edn, Champaign, Human Kinetics, 269-292.
- Perry, M. A., Fantuzzo, J., & Munis, P. (2002). *Family Involvement Questionnaire Manual*. Philadelphia, PA: University of Pennsylvania.
- Pavalache-Ilie, M., & Țirdia, F.-A. (2015). Parental Involvement and Intrinsic Motivation with Primary School Students. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 187, 607-612.
- Pânișoară, I.-O. (2015). *Comunicarea eficientă*. Ediția a IV-a. Iași: Editura Polirom.
- Pânișoară, I.-O. (2015). *Profesorul de succes. 59 de principii de pedagogie practică*. Ediția a II-a, Iași: Editura Polirom.
- Peacock, G. G., & Collett, B. R. (2015). *Intervenții bazate pe colaborarea școală-familie. Soluții fundamentate științific pentru probleme emoționale, comportamentale și școlare*. Cluj-Napoca: Asociația de Științe Cognitive din România.
- Pelco, L. E., Ries, R. R., Jacobson, L., & Melka, S. (2000). Perspectives and practices in family-school partnerships: A national survey of school psychologists. *School Psychology Review*, 29, 235–250.
- Pescaru, A. (2012). Teachers and parents in a community of learners. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 33, 268-272.
- Petrovan, R. Ș. (2009). *Strategii activizante de predare-învățare prin valorificarea Teoriei Inteligențelor Multiple*. Cluj-Napoca: Editura Casa Cărții de Știință.
- Petrovici, A., & Dobrescu, T. (2014). The Role of Emotional Intelligence in Building Interpersonal Communication Skills. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 116, 1405-1410.
- Pomerantz, E. M., Moorman, E. A., & Litwack, S. D. (2007). The how, when, and why of parents' involvement in children's academic lives: More is not always better. *Review of Educational Research*, 77, 373-410.
- Porumbu, D., & Necșoi, D. V. (2013). Relationship between Parental Involvement/Attitude and Children's School Achievements. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 76, 706-710.
- Porumbu, D., Necșoi, D. V., & Beldianu, I. F. (2013). The Relationship between Parental Style and Educational Outcomes of Children in Primary School in Romania. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 82, 203-208.
- Poulou, M., & Matsagouras, E. (2007). School-family relations - Greek parents perceptions of parental involvement. *International Journal about Parents in Education*, 1(0), 83-89.
- Powell, D. R., Son, S., File, N., & San Juan, R. R. (2010). Parent-school relationships and children's academic and social outcomes in public school pre-kindergarten. *Journal of School Psychology*, 48(4), 269-292.
- Rafailă, E. (2015). Primary School Children's Emotional Intelligence. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 203, 163-167.
- Rădulescu, S. (2011). Evoluția legislației în domeniul protecției și asistenței sociale a copilului în România. *Revista Română de Sociologie*, 3, 257-280.

- Răduț-Taciu, R., Bocoș, M.-D., & Chiș, O. (coord.). (2015). *Tratat de management educațional pentru învățământul primar și preșcolar*. Pitești: Editura Paralela 45.
- Rusu, A.-S. (2008). *Interacțiunea om-animal: elemente de etologie aplicată și terapie asistată de animale*. Cluj-Napoca: Editura Presa Universitară Clujeană.
- Saban, A. (2015). Conceptions of Learning in Light of the MI Theory. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 186, 231-237.
- Sanders, M. G. (1999). Schools' programs and progress in the national network of partnership schools. *Journal of Educational Research*, 92(4), 220-230.
- Sanders, M. G. (2001). The role of "community" in comprehensive school, family, and community partnership programs. *The Elementary School Journal*, 102(1), 19-35.
- Sălăvăstru, D. (2004). *Psihologia educației*. Iași: Editura Polirom.
- Schmidt, P. R. (2000). Teachers connecting and communicating with families for literacy development. *National Reading Conference Yearbook*, 49, 194-208.
- Semke, C. A., Garbacz, S. A., Kwon, K., Sheridan, S. M., & Woods, K. E. (2010). Family involvement for children with disruptive behaviors: The role of parenting stress and motivational beliefs. *Journal of School Psychology*, 48, 293-312.
- Serin, N. B., Serin, O., Yavuz, M. A., & Muhammedzade, B. (2009). The relationship between the primary teachers' teaching strategies and their strengths in multiple intelligences. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 1(1), 708-712.
- Shearer, B. (2013a). *The MIDAS handbook: Common miracles in your school*. Kent, OH:MI Research and Consulting, Inc.
- Shearer, B. (2013b). *One family: Many remarkable brains*. Kent, OH: MI Research and Consulting, Inc.
- Shearer, B. (2013c). *Your amazing brain- discovered: A student's toolbox*. Kent, OH:MI Research and Consulting, Inc.
- Shearer, B. (2018). Multiple intelligences in teaching and education: Lessons learned from neuroscience. *Journal of Intelligence*, 6 (3), 38.
- Shearer, B. & Reith, S. (2011). Differentiated reading instruction: Using the multiple intelligences and The MIDAS to enhance comprehension, enthusiasm and strategic reading approaches. *The Ohio School Psychologists Journal*, 56 (3).
- Shearer, C. B. (2004). Using a multiple intelligences assessment to promote teacher development and student achievement. *Teachers College Record*. 106 (1), 147-162.
- Shearer, C. B. (2007). *The MIDAS: Professional manual. (Rev. ed.)*. Kent, Ohio:MI Research and Consulting, Inc.
- Shearer, C.B. & Luzzo, D. (2009). Exploring the application of multiple intelligences theory to career counseling. *Career Development Quarterly*, 58, 1, 3-13.
- Sheldon, S. (2003). Linking school-family-community partnerships in urban elementary schools to student achievement on state tests. *The Urban Review*, 35 (2), 140-166.
- Sheldon, S. B. (2002). Parents' social networks and beliefs as predictors of parent involvement. *Elementary School Journal*, 102(4), 301-316.
- Smith, F., Driessen, G., Sluiter, R., & Slegers, P. (2007). Types of parents and school strategies aimed at the creation of effective partnerships. *International Journal about Parents in Education*, 1(0), 45-52.

- Smith, J., Wohlstetter, P., Kuzin, C. A., & Pedro, K. D. (2011). Parent involvement in urban charter schools: New strategies for increasing participation. *The School Community Journal, 21*, 71-94.
- Smrekar, C., & Cohen-Vogel, L. (2001). The voices of parents: Rethinking the intersection of family and school. *Peabody Journal of Education, 76*(2), 75-100.
- Sreekanth, Y. (2011). Parents Involvement in the Education of their Children: Indicators of Level of Involvement. *International Journal about Parents in Education, 5*(1), 36-45.
- Stan, C. (2010). *Perspective teoretic-aplicative în abordarea obstacolelor din comunicarea didactică*. Cluj-Napoca: Editura Eikon.
- Stan, M. M. (2014). The Effects of Parental Influences and School Readiness of the Child. *Procedia - Social and Behavioral Sciences, 127*, 733-737.
- Stanciu, D., Orban, I., & Bocoş, M. (2011). Applying the Multiple Intelligences Theory into Pedagogical Practice. Lessons from the Romanian Primary Education System. *Procedia - Social and Behavioral Sciences, 11*, 92-96.
- Stăiculescu, C. (2011). *Școala și comunitatea locală. Parteneriat pentru educație*. București: Editura ASE.
- Stipek, D., Milburn, F., Clements, D., & Daniels, D. (1992). Parents' beliefs about appropriate education for young children. *Journal of Applied Developmental Psychology, 13*, 293-310.
- Stîngu, M., Ulrich, C., & Vrăsmaș, E. (2015). Using Reflective Practice to Enhance Professional Development Through Written, Spoken and Visual Materials. *Procedia - Social and Behavioral Sciences, 180*, 1207-1214.
- Swick, K. J. (2003). Communication concepts for strengthening Family–School–Community partnerships. *Early Childhood Education Journal, 30*(4), 275-280.
- Șoitu, L. (2002). *Pedagogia comunicării*. Iași: Editura Institutul European.
- Taller-Azulay, G., & Rusu, A. S. (2016). Investigation of the level of involvement of Israeli parents in the formal education of their hearing impaired children: Preliminary data. *The European Proceedings of Social & Behavioural Sciences, 18*, 173-182.
- Taylor, A. R. & Machida, S. (1994). The contribution of parent and peer support to head start children's early school adjustment. *Early Child Research Quarterly, 9*, 387- 405.
- Todd, E. S., & Higgins, S. (1998). Powerless in professional and parent partnerships. *British Journal of Sociology of Education, 19*(2), 227-236.
- Todor, I. (2014). Investigating “The Old Stereotype” about Boys/Girls and Mathematics: Gender Differences in Implicit Theory of Intelligence and Mathematics Self-efficacy Beliefs. *Procedia - Social and Behavioral Sciences, 159*, 319-323.
- Turculeț, A. (2015). Teachers for the 21st Century. Will Emotional Intelligence Make the Difference?. *Procedia - Social and Behavioral Sciences, 180*, 990-995.
- Turculeț, A., Tulbure, C. (2014). The Relation Between the Emotional Intelligence of Parents and Children. *Procedia - Social and Behavioral Sciences, 142*, 592-596.
- Vahedi, M., & Nikdel, H. (2011). Emotional Intelligence, Parental Involvement and Academic Achievement. *Procedia - Social and Behavioral Sciences, 30*, 331-335.
- Valli, L., Stefanski, A., & Jacobson, R. (2014). Leadership in School-community Partnerships. *Procedia - Social and Behavioral Sciences, 141*, 110-114.

- Van Voorhis, F., & Sheldon, S. (2004). Principals' roles in development of US programs of school, family and community partnerships. *International Journal of Educational Research*, 41(1), 55-70.
- Vasile, C., & Albu, G. (2011). The meaning and the application of M.I. theory in students' academic life – a preliminary study. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 11, 82-86.
- Verdier, P. (2000). *Noul ghid de bunăstare a copilului*, Le Centurion, Paris.
- Vickers, H. S., & Minke, K. M. (1995). Exploring parent-teacher relationships: Joining and communication to others. *School Psychology Quarterly*, 10(2), 133-150.
- Vîrtop, S.-A. (2014). From Theory to Practice: The Multiple Intelligences Theory Experience in a Romanian Secondary School. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 116, 5020-5024.
- Vîrtop, S.-A. (2015). Possibilities of Instruction Based on the Students' Potential and Multiple Intelligences Theory. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 191, 1772-1776.
- Vîrtop, S.-A. (2015). The Musical Education: From Testing The Ground To General Culture Acquisition. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 191, 2500-2504.
- Vuorinen, T. (2010). Supporting Parents in their Parental Role – Approaches Practiced by Preschool Teachers in Preschool. *International Journal about Parents in Education*, 4(1), 65-75.
- Waanders, C., Mendez, J. L., & Downer, J. (2007). Parent characteristics, economic stress, and neighborhood context as predictors of parent involvement in preschool children's education. *Journal of School Psychology*, 45, 619-636.
- Walker, J.M.T., Shenker, S.S., & Hoover-Dempsey, K.V. (2010). Why Do Parents Become Involved in Their Children's Education? Implications for School Counselors. *Professional School Counseling*, 14(1), 27-39.
- Walker, J. M. T., Wilkins, A. S., Dallaire, J. R., Sandler, H. M., & Hoover-Dempsey, K. V. (2005). Parental involvement: Model revision through scale development. *The Elementary School Journal*, 106, 85-105.
- Wilkins, J., & Terlitsky, A. B. (2016.2015.). Strategies for developing literacy-focused Family–School partnerships. *Intervention in School and Clinic*, 51(4), 203-211.
- Williams, T. T., Sánchez, B., & Hunnell, J. (2011). Aligning theory with practice: Understanding school–family partnerships at an inner-city high school. *Children and Youth Services Review*, 33(5), 689-697.

WEBOGRAFIE

- *** (2011). *Legea Educației Naționale nr.1/2011 cu modificările și completările ulterioare*. disponibilă online la adresa: <http://oldsite.edu.ro/index.php/articles/14847> (consultat în ianuarie 2017);
- *** (2013). *Programa școlară pentru disciplina Arte vizuale și abilități practice, clasa pregătitoare, clasa I și clasa a II-a, aprobată prin ordin al ministrului nr. 3418/19.03.2013*, disponibilă online la adresa:

- http://programe.ise.ro/Portals/1/2013_CP_I_II/37_AVAB_CP_II_OMEN.pdf (consultat în ianuarie 2017);
- *** (2013). *Programa școlară pentru disciplina Comunicare în limba română, clasa pregătitoare, clasa I și clasa a II-a, aprobată prin ordin al ministrului nr. 3418/19.03.2013*, disponibilă online la adresa: http://programe.ise.ro/Portals/1/2013_CP_I_II/01_CLR_CP_II_OMEN.pdf (consultat în ianuarie 2017);
- *** (2013). *Programa școlară pentru disciplina Dezvoltare personală, clasa pregătitoare, clasa I și clasa a II-a, aprobată prin ordin al ministrului nr. 3418/19.03.2013*, disponibilă online la adresa: http://programe.ise.ro/Portals/1/2013_CP_I_II/55_Dezvoltare%20personala_CP_II_OMEN.pdf (consultat în ianuarie 2017);
- *** (2013). *Programa școlară pentru disciplina Educație fizică, clasa pregătitoare, clasa I și clasa a II-a, aprobată prin ordin al ministrului nr. 3418/19.03.2013*, disponibilă online la adresa: http://programe.ise.ro/Portals/1/2013_CP_I_II/54_Educatie%20fizica_CP_II_OMEN.pdf (consultat în ianuarie 2017);
- *** (2013). *Programa școlară pentru disciplina Matematică și explorarea mediului, clasa pregătitoare, clasa I și clasa a II-a, aprobată prin ordin al ministrului nr. 3418/19.03.2013*, disponibilă online la adresa: http://programe.ise.ro/Portals/1/2013_CP_I_II/25_Matematica_explorarea_mediului_CP_II_OMEN.pdf (consultat în ianuarie 2017);
- *** (2013). *Programa școlară pentru disciplina Muzică și mișcare, clasa pregătitoare, clasa I și clasa a II-a, aprobată prin ordin al ministrului nr. 3418/19.03.2013*, disponibilă online la adresa: http://programe.ise.ro/Portals/1/2013_CP_I_II/38_Muzica_si_miscare_CP_II_OMEN.pdf (consultat în ianuarie 2017);
- *** (2015). *Programa școlară pentru disciplina opțională Joc și mișcare (curriculum la decizia școlii pentru clasa pregătitoare, clasa I și clasa a II-a), aprobată prin ordin al ministrului nr. 3542/27.03.2015*, disponibilă online la adresa: http://programe.ise.ro/Portals/1/Curriculum/2015/Primar/CDS/Joc%20si%20miscare_clasa%20pregatitoare_clasele%20I%20si%20a%20II-a.pdf (consultat în ianuarie 2017);
- *** (2013). *Programa școlară pentru disciplina opțională Educație pentru societate (curriculum la decizia școlii pentru clasa pregătitoare, clasa I și clasa a II-a), aprobată prin ordin al ministrului nr. 4887/26.08.2013*, disponibilă online la adresa: http://programe.ise.ro/Portals/1/Curriculum/2015/Primar/CDS/Joc%20si%20miscare_clasa%20pregatitoare_clasele%20I%20si%20a%20II-a.pdf (consultat în ianuarie 2017);
- *** (2013). *Programa școlară pentru disciplina Religie – Cultul ortodox, clasa pregătitoare, clasa I și clasa a II-a, aprobată prin ordin al ministrului nr. 3418/19.03.2013*, disponibilă online la adresa: http://programe.ise.ro/Portals/1/2013_CP_I_II/30_RELIGIE_Cultul%20ortodox_CP_II_OMEN.pdf (consultat în ianuarie 2017);
- <http://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/Xref-XML2HTML-en.asp?fileid=15320&lang=en> (consultat în iulie 2018);

<http://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/Xref-XML2HTML-EN.asp?fileid=16877&lang=en>
(consultat în iulie 2018);

<http://blog.arpcc.ro/2015/10/conventia-europeana-privind-exercitarea.html> (consultat în octombrie 2017);

http://documente.bcuciluj.ro/web/bibdigit/periodice/scoalanoastra/1924/BCUCLUJ_FP_2799_59_1924_001_010_supl.pdf (consultat în septembrie 2018);

[http://d-scholarship.pitt.edu/25252/1/DissertationGaryPeifferREV5-11_\(1\)_MND_Edits_\(1\)_Updated1.pdf](http://d-scholarship.pitt.edu/25252/1/DissertationGaryPeifferREV5-11_(1)_MND_Edits_(1)_Updated1.pdf) (consultat în martie 2017);

http://ec.europa.eu/education/policy/school_ro (consultat în septembrie 2017);

http://ec.europa.eu/justice/fundamental-rights/charter/index_en.htm (consultat în octombrie 2017);

<http://education.ohio.gov/Topics/Other-Resources/Family-and-Community-Engagement/Getting-Parents-Involved/Framework-for-Building-Partnerships-Among-Schools> (consultat în martie 2017);

<http://howardgardner.com/multiple-intelligences/> (consultat în octombrie 2016);

<http://legislatie.just.ro/Public/DetaliuDocument/21331> (consultat în septembrie 2018);

<http://legislatie.resurse-pentru-democratie.org/legea/declaratia-universala-a-drepturilor-omului.php> (consultat în septembrie 2017);

<http://legislatie.resurse-pentru-democratie.org/legea/conventia-cu-privire-la-drepturile-copilului-1989.php> (consultat în septembrie 2017);

http://programe.ise.ro/Portals/1/Curriculum/Pl_cadru-actuale/Primar/1_OMEN_3.371_12.03.2%20013%20%20privind%20aprobarea%20planurilor-cadru%20inv_primar%20si%20a%20Metodologiei%20privind%20aplicarea%20planurilor-cadru%20de%20invatamant.pdf (consultat în ianuarie 2017);

http://s3.amazonaws.com/mncoe-documents/Hoover-Dempsey_and_Sandler_Model_Family_Engagement_Motivators.pdf (consultat în martie 2017);

[http://undocs.org/en/A/S-27/19/REV.1\(SUPP\)](http://undocs.org/en/A/S-27/19/REV.1(SUPP)) (consultat în octombrie 2017);

<http://unesdoc.unesco.org/images/0012/001275/127583e.pdf> (consultat în septembrie 2017);

<http://www.cdep.ro/pls/dic/site.page?id=339> (consultat în iulie 2018);

<http://www.cjrae-vaslui.ro/index.php/legislatie/177-legislatie-cu-privire-la-drepturile-copiilor>
(consultat în iulie 2018);

<http://www.copil-speranta.ro/?q=node/92> (consultat în iulie 2018);

<http://www2.ed.gov/documents/family-community/partners-education.pdf> (consultat în martie 2017);

http://www.dreptonline.ro/legislatie/hg_interzicerea_muncii_periculoase_copii_867_2009.php
(consultat în iulie 2018);

http://www.dreptonline.ro/legislatie/lege_alocatia_stat_pentru_copii_61_1993_republicata_2009.php
(consultat în iulie 2018);

http://www.dreptonline.ro/legislatie/legea_prevenirii_violentei_familie.php (consultat în iulie 2018);

http://www.dreptonline.ro/legislatie/legea_protectiei_copilului.php (consultat în iulie 2018);

http://www.dreptonline.ro/legislatie/legea_71_2011_punerea_aplicare_noul_cod_civil_legea_287_2009_codul_civil.php(consultat în iulie 2018);

http://www.ise.ro/wp-content/uploads/2015/03/Parteneriat_scoala-familie_ISE.pdf (consultat în martie 2017);

<http://www.ise.ro/wp-content/uploads/2015/08/Brosura-Motivatia-pentru-invatare.pdf> (consultat în martie 2017);

<http://www.legex.ro/Legea-18-1990-992.aspx> (consultat în septembrie 2017);

<http://www.literacynet.org/mi/assessment/findyourstrengths.html> (consultat în octombrie 2016);

<http://www.miresearch.org/> (consultat în decembrie 2016);

<http://www.miresearch.org/wp-content/uploads/2014/02/Parent-Power-TIPS.htm>;

<http://www.mmuncii.ro/j33/images/Documente/Legislatie/L273-2004-R.pdf> (consultat în iulie 2018);

<http://www.mmuncii.ro/pub/imagemanager/images/file/Domenii/Relatii%20bilaterale-organizatii/Conventii-OIM/182.pdf> (consultat în iulie 2018);

http://www.mmuncii.ro/pub/imagemanager/images/file/Legislatie/ORDONANTE-DE-GUVERN/OG68-2003_act.pdf (consultat în iulie 2018);

<http://www.salvaticopiii.ro/?id2=000600010000> (consultat în iulie 2018);

<http://www.tribunainvatamantului.ro/caracteristici-ale-invatariei-constructiviste/> (consultat în februarie 2016);

http://www.unesco.org/education/pdf/SALAMA_E.PDF(consultat în iulie 2018);

http://www.unibuc.ro/n/organizare/dirsecrgen/docs/2010/noi/Legea_nr_84_1995_republicata.pdf (consultat în septembrie 2017);

<http://www.unicef.ro/copiidizabilitati/legislatie> (consultat în iulie 2018);

http://www.unicef.ro/wp-content/uploads/NL_Educ-parenta-Unicef_ro_site.pdf (consultat în septembrie 2018);

https://www.concursurilecomper.ro/rip/2014/iunie2014/10-CozosCeraselaLiliana_Evolutia_inv_preuniversitar.pdf (consultat în septembrie 2018);

https://drive.google.com/file/d/0B_hBtkRCmC_IT05RTGI4THlrM1E/view (consultat în octombrie 2017);

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ro/TXT/?uri=CELEX%3A12007L%2FTXT> (consultat în iulie 2018);

<https://lege5.ro/Gratuit/g42domzq/decretul-nr-175-1948-pentru-reforma-invatamentului>;

<https://lege5.ro/Gratuit/gezdiobuga/legea-nr-79-1928-pentru-invatamentul-secundar> (consultat în iunie 2018);

<https://lege5.ro/Gratuit/geztsobvgi/legea-educatiei-nationale-nr-1-2011> (consultat în iulie 2018);

<https://lege5.ro/Gratuit/geytimrqi/legea-nr-13-2008-pentru-ratificarea-tratatului-de-la-lisabona-de-modificare-a-tratatului-privind-uniunea-europeana-si-a-tratatului-de-instituire-a-comunitatii-europene-semnat-la-lisabona-la-13-decembr>(consultat în iulie 2018);

<https://lege5.ro/Gratuit/gi4diobsha/legea-asistentei-sociale-nr-292-2011>(consultat în iulie 2018);

<https://lege5.ro/Gratuit/gmzdmobzgq/codul-de-procedura-civila-din-2010> (consultat în iulie 2018);

<https://lege5.ro/Gratuit/gmytmnrtgi/legea-nr-217-2003-pentru-prevenirea-si-combaterea-violentei-in-familie> (consultat în iulie 2018);

<https://lege5.ro/Gratuit/he2daojr/legea-nr-11-1968-privind-invatamintul-in-republica-socialista-romania> (consultat în septembrie 2018);

<https://lege5.ro/Gratuit/he2tgmi/legea-nr-30-1994-privind-ratificarea-conventiei-pentru-apararea-drepturilor-omului-si-a-libertatilor-fundamentale-si-a-protocoalelor-aditionale-la-aceasta-conventie>(consultat în iulie 2018);

<https://lege5.ro/Gratuit/he3dkmjg/legea-educatiei-si-invatamintului-nr-28-1978> (consultat în septembrie 2018);

<https://lege5.ro/Gratuit/he3tmmbw/conventia-asupra-relatiilor-personale-care-privesc-copiii-din-17072006&d=2017-05-13> (consultat în iulie 2018);

<https://legeaz.net/noul-cod-civil/>(consultat în iulie 2018);

<https://legeaz.net/noul-cod-penal/> (consultat în iulie 2018);

https://media.hotnews.ro/media_server1/document-2018-06-12-22504443-0-strategia-nationala-educatie-parentala.pdf (consultat în iulie 2018);

<https://rm.coe.int/168007cdaf> (consultat în octombrie 2017);

https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=09000016805d6dda (consultat în iulie 2018);

<https://www2.ed.gov/documents/family-community/partners-education.pdf> (consultat în septembrie 2018);

<https://www.edu.ro/ordinul-ministrului-educa%C5%A3iei-na%C5%A3ionale-%C5%9Ficercet%C4%83rii-%C5%9Ftiin%C5%A3ifice-nr-507931082016-privind-aprobarea> (consultat în martie 2017);

<https://www.edu.ro/ordinul-ministrului-educa%C8%9Biei-na%C8%9Bionale-nr-30272018-pentru-modificarea-%C8%99i-completarea-anexei> (consultat în iulie 2018);

https://www.edu.ro/sites/default/files/OM_4742_10.08.2016-Statut_elevi_2016_0.pdf (consultat în martie 2017, iulie 2018);

<https://www.edu.ro/sites/default/files/ROFUIP%20%20%20.pdf> (consultat în iulie 2018);

<https://www.google.ro/search?q=Legea+nr.+87%2F2007&oq=Legea+nr.+87%2F2007&aqs=chrome..69i57.334j0j7&sourceid=chrome&ie=UTF-8> (consultat în iulie 2018);

<https://www.mae.ro/node/35919> (consultat în septembrie 2018);

https://www.unicef.org/publications/files/pub_mdg_en.pdf (consultat în iulie 2018);

https://www.unicef.org/specialsession/docs_new/documents/wffc-en.pdf (consultat în octombrie 2017).